

Üniversite Öğrencilerinin Kent Tatmini ve Bağlılık Duygularının Gelişiminde Kent Deneyimlerinin Rolü*

Mutlu UYGUN¹
Aksaray Üniversitesi

Ebru GÜNER²
Aksaray Üniversitesi

Selçuk KILIÇ³
Aksaray Üniversitesi

Öz

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin okudukları kente yönelik deneyimleri ile kent tatmini, kent bağlılığı ve bunların bir sonucu olarak gelişen olumlu ağızdan ağza iletişim (AAİ) davranışları arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla yürütülmüştür. Nicel yöntemden yararlanılan çalışmada, Aksaray Üniversitesi'nde okuyan 861 öğrenciden amaca yönelik ölçeklerden yararlanılarak oluşturulmuş bir anket yoluyla kolayda örnekleme yöntemine göre veri toplanmıştır. Toplanan veriler, SPSS istatistik yazılım programı yoluyla betimsel istatistiklerden, faktör analizinden, çok değişkenli varyans analizinden (MANOVA) korelasyon analizinden (Pearson) ve standart çoklu regresyon testinden yararlanarak analiz edilmiştir. Analiz sonucu üniversite öğrencilerinin kent deneyimlerinin halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler, kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler, kentteki barınma deneyimleri, kentteki sosyal yaşam deneyimleri, ulaşım deneyimleri ve kentin olumsuz ekonomik koşullarına yönelik deneyimler olmak üzere altı boyutta ele alınabileceği belirlenmiştir. Sonuçlar, bu deneyimlerle kente yönelik tatmin, bağlılık duyguları ve AAİ davranışları arasında istatistiksel olarak görece orta düzeyli ilişkiler olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca çalışmada, bu deneyimlerin bazı kişisel özelliklere bağlı olarak yer yer farklılaştığı; kent tatmini, bağlılığı ve olumlu AAİ davranışı açısından en önemli kent deneyimlerinin kentin fiziksel çevre koşullarına, sosyal yaşama ve halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Kent Deneyimleri, Kent Tatmini, Kent Bağlılığı, AAİ Davranışı, Üniversite Öğrencileri

Jel Kodları: M30; M31; M39

The Role of Urban Experiences for Development of University Students' Urban Satisfaction and Attachment Emotions

Abstract

This study was conducted to investigate the relationships between university students' experiences for the urban they study and urban satisfaction, urban attachment and positive word of mouth communication (WOM) behaviors developing as a result of these emotions. In the research utilized the quantitative approach, data was collected by means of a questionnaire created using scales for the purpose from 861 students studying at the Aksaray University through convenience sampling method. The data were analyzed by SPSS statistical software program through the descriptive statistics, factor analysis, the correlation analysis (Pearson) and standard multiple regression test. It was determined the university students' urban experience can be addressed in six dimensions; the residents' negative viewpoint experiences, the experiences of urban's physical environment situations, the accommodation experiences in urban, the social life experiences in urban, transportation experiences and the experiences of urban's negative economic conditions. Results pointed out the presence of statistically relatively moderate level relationships between these experiences and urban satisfaction, attachment, WOM behaviours. Also in the research, it was found that varied of these experiences depending on some personal characteristics; and the most important urban experiences are the experience of urban's physical environment situation, the social life experiences and the experiences of residents' negative viewpoints for the urban satisfaction, attachment and positive WOM behavior.

Keywords:

Urban Experiences, Urban Satisfaction, Urban Attachment, WOM Behavior, University Students.

Jel Codes: M30; M31; M39

* Bu çalışma, Aksaray Üniversitesi BAP koordinatörlüğü tarafından "2014-033" No'lu proje kapsamında desteklenmiş olup; 4. Ulusları Kentsel ve Çevresel Sorunlar ve Politikalar Kongresinde sunulan "Üniversite Öğrencilerinin Kent Tatmini ve Bağlılık Duygularının Gelişiminde Kent Deneyimlerinin Rolü" başlıklı bildirinin gözden geçirilerek genişletilmiş son halidir.

¹ Aksaray Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, mutluuygun@gmail.com

² Aksaray Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, ebruguner1981@gmail.com

³ Aksaray Üniversitesi, İİBF, YBS Bölümü, swordseljuk@gmail.com

Kentler, genelde özellikleriyle ve davranışlarıyla kent markasını şekillendiren, iletişim elçileri olarak hizmet eden (Freire,2009, s.1) ve kentin yaşamsal bir parçası olan mevcut kent sakinlerinin kalıcılığı açısından (Insch ve Florek, 2008, s.138) özelde de “yaratıcı sınıf” (Zenker, 2009, s.23) olarak da adlandırılan yetenekli kişiler ya da katma değeri yüksek “anahtar gruplar” (turist, yatırımcı, işletme, üniversite öğrencileri gibi) (Zenker ve Beckmann, 2013, s.6) açısından rekabet etmekte, bu kurumları ve kişileri kente çekebilme ve kentte kalıcı olmalarını sağlayabilmek sürdürülebilir başarı açısından önem kazanmaktadır. Dolayısıyla tıpkı mekanlar gibi kentlerin de sürdürülebilirliğini güvence altına alabilmek için aktif olarak yönetilmeleri gerektiği yaygın ölçüde kabul gören bir anlayış olarak öne çıkmakta (Coca-Stefaniak vd., 2009, s.74) ve bunu başarabilmenin yolu büyük ölçüde hedef grupların değerlerini, isteklerini, ihtiyaçlarını, tercihlerini, davranışlarını ve en önemlisi yaşamayı arzuladıkları kent deneyimlerini anlayabilmekten geçmektedir.

Kentler yapıları gereği ekonomik, sosyal, kültürel, çevresel canlılık ve gelişim açısından kent sakinlerine bir anlamda bağımlılık göstermektedirler. Whyatt (2004, s.349), yerel kent sakinlerinin yaşadıkları topluma yönelik olumlu tutum geliştirmelerinin bu açıdan beklenen getirileri doğrudan etkileyebildiğini dile getirmektedir. Bu yüzden vatandaşlar arasında arzu edilen kent tatmin düzeylerini başarmanın kent yöneticilerinin ya da karar alıcılarının nihai amacı gerektiği (Insch ve Florek, 2008, s.138-139; Kotler vd., 1999) giderek daha sık vurgulanmaktadır. Bu nedenle kent karar alıcılarının öncelikle kent gezgincileri için kenti ziyaret edilecek hoş bir mekan olarak tasarlamadan önce kenti, vatandaşlar için yaşanabilecek iyi bir mekan olarak kurgulamaya odaklanmaları (Zenker vd., 2013, s.156) gerektiği tartışılmaktadır. Bu, iyi bir kent yönetiminin en önemli çıktılarında biri kabul edilen vatandaş tatmininin oluşumu açısından neredeyse zorunluluk taşımaktadır, denebilir.

Yüksek eğitim kurumları buldukları bölgelerin ya da kentlerin ekonomik, sosyal, politik, kültürel ve çevresel

gelişimine önemli katkılar sağlaya gelmişlerdir (Allinson, 2006, s.81; Chatterton ve Goddard, 2000, s.47). Üniversiteler, genelde ülkenin büyüyen gelişmesine, özede bulunduğu kentin değişip kalkınmasına etki eden anahtar ve itici güçlerden biri kabul edilmekte (Bilgin Turna, 2015, s.75; Charles, 2006, s.117; Huggins ve Johnston, 2009, s.1088) ve kuruldukları kentin sosyo-ekonomik hayatında önemli etkiler yaratabilmekte (Halterbeck ve Conlon, 2015; Harris, 1997, s.605; Huggins ve Cooke, 1997, s.325), kentin ekonomik ve sosyal yaşamına canlılık kazandırarak çekiciliğini (albenisini) artırabilmekte (Allinson, 2006, s.93), kentleşme (Akçakanat, vd., 2010, s.176; Öztürk vd., 2011, s.145) sürecini hızlandırabilmekte ve istedik yönde kültürleşmeye katkı sağlayarak (Tösten vd., 2013, s.111) kültürel altyapıyı geliştirebilmektedir. Üniversite öğrencileri, belli başlı ekonomik kazanımların dışında, kentlere özellikle akademik dönem boyunca canlılık kazandırarak kültürel ve sosyal hareketlilik de getirebilmekte, özellikle eğlence-dinlenme mekânlarının, sanatsal ve sosyal faaliyetlerin sayısının artışına etki ederek kültürel yaşamı güçlendirmede ve zenginleştirmede de önemli bir role sahip olabilmektedirler. Bu öğrencilerin bir kısmı eğitimleri sonrasında da kentte kalmaya devam edebilmekte, üniversite kentleri yüksek eğitimi ve genç nüfustan sonrasında da yarar sağlamayı sürdürebilmekte, bu öğrenciler önerileriyle ve şikâyet davranışlarıyla potansiyel öğrencileri dahi etkileyebilmektedirler (Insch ve Sun, 2013, s.179-181). Dolayısıyla kentteki bu etkileri de dikkate alındığında, buldukları kentin geçici ikamet eden unsurları kabul edilen ve kent nüfusunun önemli sayılabilecek bir kısmını oluşturan (Hubbard, 2009, s.1903; Allinson, 2006, s.80) üniversite öğrencileri, çoğu kent için “anahtar ya da hedef grup” olarak çarpıcı biçimde öne çıkabilmektedirler. Bunun öneminin farkında olan kentlerin giderek kentin marka kimliği ile öğrenci kültürünü bütünleştirebilmenin çabasına girmeye başladıkları (Cubillo vd., 2006, s.102; Petruzzellis ve Romanazzi, 2010, s.140) her geçen gün artan sayıda örnekleriyle dikkat çekmektedir. Bu yüzden kentle ilgili hangi unsurların ya da

deneyimlerin öğrenciler açısından en uygun ve istendik olduğunun belirlenmesi, öğrencileri kente çekecek, kalıcı hale getirecek, kent tatminlerini ve bağlılıklarını geliştirerek kent açısından olumlu davranışlar sergilemelerini sağlayacak çabaların ilk ve önemli adımını oluşturmaktadır.

Öğrencinin bir üniversitedeki yaşam bağlamı dikkate alındığında, bunun üniversite, üniversite mekânı, yerel halk ve yerel kent mekânı olmak üzere çeşitli boyutlarının olduğu ve bunların bütününde bir uyumun sağlanması gerektiği söylenebilir. Farklı şehirlerden gelen ve “uzun dönemli turist” olgusuyla açıklanabilecek öğrencilerin kentle uyumlarında yaşamsal kabul edilen “kent deneyimleri”, kent çekiciliğini artırarak sürdürülebilir kent gelişiminde belirleyici nitelik kazanabilmektedir. Öğrencilerin eğitim dönemleri süresince yaşadıkları anılmaya değer kent deneyimleri, olumlu duyguları teşvik ederek kent bağlılığının oluşmasında, kentlerin bu anlamda kendilerini farklılaştırabilmesinde ve rekabet üstünlüğü sağlayabilmesinde önemli bir role sahip olabilmektedir.

Kent yönetimi, rekabetçi baskılara tepki verebilmek (Wells, 1991, s.24) ya da yerel sorunlara yerel çözümler sunabilmek (Coca-Stefaniak vd., 2009, s.79) ve özellikle kent sakinlerinin tatmin, bağlılık ve olumlu davranışlar geliştirmelerine katkı sağlayan öznel kent deneyimlerinde belirleyici olan kent yaşamının özelliklerini belirleyebilmek, planlayabilmek, tasarlayabilmek ve yönetebilmek için aynı zamanda çevre psikolojisi, sosyoloji, pazarlama (tüketici davranışı) ve turizm gibi ilişkili diğer bilim disiplinlerini de dikkate alması gereken geniş bir alanı temsil etmektedir. Zira, tıpkı diğer tüketiciler gibi kent tüketicileri olan vatandaşlar da giderek daha karmaşık bir yapıya dönüşmekte, toplumda bazı yollarla kurulan ilişkiler ve etkileşimler başta olmak üzere bir bütün olarak kent mekanında ya da kentin çeşitli alanlarında ve mekanlarında birçok deneyim yaşamayı arzu etmektedirler (Whyatt, 2004, s.349). Bu noktada, kent yönetiminden sorumlu karar alıcıların vatandaşların ihtiyaçlarını karşılayacak varlıklar ve yeteneklere olanak sağlayacak stratejiler geliştirmeleri önem kazanmaktadır. Vatandaşların bir kent bağlamındaki

istek ve ihtiyaçları, çok ve çeşitlidir. Vatandaşlar bir yandan kentteki bir dizi kamu ve özel sektöre ait tesis ve olanakları rahatça ve güvenle kullanmak, bunlar tarafından sunulan hizmetlerden yararlanmak isterken, bir yandan da topluluk (cemiyet) faaliyetleri, eğlence, arkadaşlar edinme, onlarla bir araya gelerek etkileşimde bulunma, zaman geçirme gibi çok çeşitli sosyal deneyim yaşatan alan ve mekân arayışında olabilmektedirler. Günümüzün kent sakinleri, yerel toplumla bir bağ hissi taşımadıklarında, yerel kentten kendilerini sakındırabilmekte (Whyatt, 2004, s.352) ve alternatif arayışlara yönelebilmektedirler. Bu yüzden, kent yönetiminden sorumlu karar alıcıların kent sakinlerinin istek ve ihtiyaçlarını tatmin etmeyi önemli bir amaç olarak benimsemeleri yaşamsaldır. Ancak uygulamada sıklıkla daha çok ekonomik çıktılar ya da rekabet ölçütleri gibi diğer başarı göstergelerine odaklanıldığı, vatandaşların kent deneyimlerine bağlı tatmin ve bağlılık duygularının sadece kent pazarlama faaliyetleri açısından değil, tüm kent gelişimi açısından sıklıkla ihmal edildiği (Insch ve Florek, 2008, s.138) dikkat çekmektedir. Kentlerin gelişimi ve sürdürülebilirliği açısından kent sakinlerinin kente yönelik tatmin ve bağlılık duygularının üst seviyeye çıkarılabilmesi ve kesintisiz olarak izlenmesi, öncelikli ve yaşamsal bir amaç olmalıdır (Guhathakurta ve Stimson, 2007, s.144). Bu anlamda, kent sakinlerinin kent tatminini ve bağlılığını izlemek, yöneticiler açısından bir performans göstergesi işlevi görmenin yanında, kent sakinlerinin özel ihtiyaçlarını karşılayabilecek ve kentle ilişkili yaşamayı arzuladıkları deneyimlere olanak sağlayacak bir kent çevresi ya da mekânı yaratabilmenin de bir ön koşuludur (Insch, 2010, s.171).

Kentler, vatandaşlar için çok çeşitli karmaşık mekânları, hizmetleri ve ilişkileri içinde barındıran ve her birey için öznel ve kültürel anlamlar taşıyan bir olgu olma özelliğine sahiptir. Bu yüzden kent tatmini, bireylerin o kentin özellikleri ya da niteliklerine yönelik algılarından ya da deneyimlerinden büyük ölçüde etkilenebilmektedir. Bu yüzden Insch ve Florek (2008, s.142) kent tatmini açısından tüm nesnel ve öznel kent nitelikleri ile kent sakinlerinin bunlar bağlamında

yaşadığı deneyimler arasındaki ilişkilerin incelenmesi gerektiğini belirtmektedir.

Kente değer yaratacak sakinleri çekmek ve elde tutmak için kent karar alıcıları mevcut ve olası kent sakinlerinin motivasyonlarını, beklentilerini ve ihtiyaçlarını dikkate almak zorundadırlar. Kent sakinlerinin çoğunluğu tarafından paylaşılan yaşama, çalışma ve bunların dışındaki tüm zaman geçirme etkinlikleri (playing) açısından, yeterli ve uygun konaklama, ulaşım, sağlık hizmetleri, eğitim-öğretim, dinlenme ve rekreasyon olanakları, diğer kamu hizmetleri ve sosyal etkileşim fırsatları gibi daha pek çok gereklilik söz konusu olmaktadır (Williams vd., 2008, s.7-8). Bu liste, bir bireyin kente yönelik beklentilerini, motivasyonlarını ve tutumlarını şekillendiren kent deneyimlerine bağlı olarak farklılaşabilmektedir. Zamanla bir kentte ikamet eden kişinin deneyimlerine bağlı olarak ortaya çıkan tatmin düzeyi, o kişinin orada kalma ya da alternatifler arama kararını etkileyebilmektedir. Buna dayalı olarak bir kent sakininin yaşamayı arzu ettiği kent deneyimlerinin kent bağlılığı ve kentteki kalıcılığını da güçlendirmesi beklenebilir (Insch ve Florek, 2008, s.139). Başka bir deyişle, bir kentte yaşayan vatandaşların kent tatminini karşılayacak ya da olumlu yönde aşacak bir standart oluşturacak fiziksel, sosyal ve kültürel varlıklar, kente bağlı vatandaşlar yaratmaya da destek sağlayabilmektedir. Bu yüzden kent sakinlerinin kent tatminlerini ölçmek ve izlemek, kent yönetimi açısından gerekli ve önemli bir performans göstergesi kabul edilebilir.

Müşteri tatmini, işlem düzeyi ve toplam düzeye dayalı iki farklı şekilde kavramsallaştırılabilmektedir. İşlem düzeyinde müşteri tatmini, belli bir sunuyu edinme koşuluna ilişkin tercih sonrası bir değerlendirme yargısı olarak görülür. Buna karşın toplam müşteri tatmini, bir sunu ile ilişkili bütün kazanımlara ve tüketim deneyimlerine dayalı genel bir değerlendirmeye işaret etmektedir. Dolayısıyla müşteri tatmini, müşterilerin deneyimleriyle ilişkili genel anlamdaki değerlendirmeleridir. Müşteri tatmini, tekrarlı davranışlar sergilemenin temel kaynağını oluşturduğundan, sadakat davranışının da öncül bir belirleyicisidir. Müşteri sadakati, ürün ya da hizmet sağlayıcısı ile süreklilik gösteren bir ilişki geliştirmeyi

güçlendirecek bir motivasyona dayalı davranışlar sergileme eğilimi olarak tanımlanabilir. Müşteriler zihinsel bir süreç yoluyla önceki deneyimlerine dayalı olarak beklentileriyle kendilerine sunulan şeyleri karşılaştırırlar. Sonrasında, beklentilerinin karşılanmaması, karşılanması ya da aşılması (tatmin-tatminsizlik) söz konusu olur. Algılanan performans, beklentileri aştıkça, tatmin de artar, aksi durumda tatmin azalır (Uygun, 2015, s.158-159). Kent tatmini açısından da benzer bir kavramsallaştırma yapılabilir. Dolayısıyla vatandaşların kent tatmininin, kent bağlılığının gelişiminde önemli bir rol oynadığı, kentte kalıcı olma ve öneri davranışlarının gelişimi üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Başka bir deyişle, kent deneyimlerine göre şekillenen yüksek düzeyli bir kent tatmini ve bağlılığı, insanların o kente kendini daha yakın hissetme ve orada kalıcı olma davranışı gösterme ya da genel olarak kente yönelik daha yararlı davranışlar sergileme gibi bazı önemli olumlu sonuçlara neden olur (Zenker ve Rütter, 2014, s.12). Olumlu vatandaş davranışının en önemli göstergelerinden biri, kente yönelik olumlu ağızdan ağza iletişim (AAİ) davranışıdır (Stedman, 2002, s.576-577). Tatmin, sadakatin bir ölçütü olduğundan yaşadığı tüketim deneyiminden tatmin sağlayan bir kişi, diğer kişilerle gerçekleştirdiği iletişim yoluyla başkalarının da bu sürece katılımını etkileyebilmektedir (Petruzzellis ve Romanazzi, 2010, s.150). Başka bir deyişle bir kişinin yaşadığı tüketim deneyiminden sağladığı tatminin artışına bağlı olarak olumlu AAİ davranışı sergileme eğiliminde de bir artış olacağı beklenebilir. Bu yüzden kent deneyimleri açısından da tatmin ve bağlılık duygularının yanında, olumlu davranışlardan kabul edilen AAİ davranışının da ele alınmasının yerinde olacağı açıktır.

Pazarlama alanyazınında tüketici deneyimlerinin sonuçları bakımından tatmin, bağlılık ve AAİ davranış eğilimi sıkça analiz edilen değişkenler arasındadır. Ancak şaşırtıcı biçimde kent araştırmaları alanında tatmin ve bağlılık kavramlarına ve bunların kent deneyimleri ile ilişkilerine yönelik çok az araştırma yürütülmüş olduğu (özellikle Türkiye’de) dikkat çekmektedir. Bazı alan uzmanları (Insch, 2010, s.165; Insch ve Florek, 2008, s.138; Zenker ve Rütter, 2014, s.11)

önemine karşın yeterli bilgiye sahip olunmayan bu konuda çok daha fazla araştırma yürütülmesi gerektiğine önemle vurgu yapmaktadırlar. Bu noktadan hareketle, bu araştırmanın problemi, “üniversite öğrencilerinden oluşan kent sakinlerinin yaşadıkları kente yönelik deneyimlerin neler olduğunu ve bu deneyimlerle kent tatmini, kent bağlılığı ve gelecekteki olumlu davranışlardan kabul edilen kente yönelik olumlu AAİ davranışları arasındaki olası ilişkileri belirlemek” şeklinde ifade edilebilir.

Amaç ve Önem

Bu araştırmanın temel amacı, farklı şehirlerden bir kente üniversite eğitimi almak için gelen öğrencilerin kent deneyimleri ile kent tatmini, bağlılığı ve kente yönelik olumlu AAİ davranış eğilimleri arasındaki ilişkileri, başka bir deyişle kent deneyimlerinin tatmin, bağlılık ve olumlu AAİ davranışının gelişimindeki rolünü, kişisel katılımcı özelliklerini de dikkate alarak incelemektir. Bu temel amacı karşılayabilmek için aşağıda ifade edilen araştırma soruları (AS) ele alınarak irdelenmiştir:

AS 1: Üniversite öğrencilerinden oluşan katılımcıların kent deneyimleri hangi alt boyutlardan oluşmaktadır?

AS 2: Üniversite öğrencilerinin yaşadığı mevcut kent deneyimlerine yönelik düşünceleri ne yönde dağılmaktadır?

AS 3: Üniversite öğrencilerinin kişisel özelliklerine bağlı olarak yaşadıkları kent deneyimleri farklılaşmakta mıdır?

AS 4: Üniversite öğrencilerinin kent deneyimleri ile kent tatmini, kent bağlılığı ve kente yönelik ağızdan ağıza iletişim davranışları arasında bir ilişki var mıdır?

AS 5: Üniversite öğrencilerinin kent tatmini, kent bağlılığı ve kente yönelik ağızdan ağıza iletişim davranışları açısından etkili olan öncelikli kent deneyimleri nelerdir?

Kent karar alıcılarının ve politika yapıcıların kentlerin gelişim stratejilerini belirlerken ve bunları hayata geçirirken kent sakinlerinin kent algılarını ve deneyimlerini kavrayabilmeleri çok önemlidir. Yukarıda yer verilen araştırma sorularının yanıtlanması, konuya ilişkin bir farkındalık yaratmanın

yanında, kent karar alıcılarının üniversite öğrencilerinden oluşan kent sakinlerinin deneyimlerini proaktif olarak yönetebilmelerinde, tatmin ve bağlılık duygularını güçlendirecek uygun stratejiler seçmede destek sağlayabilecek ipuçları içermektedir, denebilir. Dolayısı ile bu araştırmanın sonuçlarının başarılı bir kent yönetimi için mevcut ve gelecekteki proje açılımlarına, planlamalara ve politikalara fikir sağlama açısından önemli bir girdi oluşturabileceği söylenebilir.

Üniversiteler, çekebildikleri öğrenci potansiyeline dayalı olarak buldukları kentlerin gelişiminde önemli işlevler üstlene gelmiştir. Ancak, her geçen gün sayılarındaki nicel artış, öğrencilerin seçim yelpazesini genişleterek üniversitelere rekabet etme zorunluluğu getirirken, bu anlamda üniversitelerin buldukları kentler de öğrencilerin seçim kararlarında önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Rekabet artışıyla birlikte giderek daralan öğrenci havuzundan öğrenci girdisi sağlama yönündeki çabaların ve üniversiteleri çekici ve tercih edilebilir bir yapıya kavuşturabilecek öğrenci-kent uyumunun daha da önem kazanacağı açıktır.

Kentin bir bütün olarak fiziksel, sosyal ve kültürel çevresini oluşturan bileşenler, öğrencilerin orayı tercih etmelerinde önemli bir etken olabilmekte (Price vd., 2003, s.213; Cubillo vd., 2006, s.104), hatta genel eğitim deneyimlerini bile etkileyebilmektedir. Dolayısıyla programın ya da verilen eğitimin şöhretinin yanında üniversitenin bulunduğu kent de öğrencilerin motivasyonlarının oluşumunda ve üniversite tercihlerinde önemli bir role sahip olabilmektedir (Insch ve Sun, 2013, s.178-179). Özellikle evlerinden uzakta okumak isteyenler için çekici olan unsurlardan biri, hem kampus içinde hem de kampus dışındaki ders dışı deneyimlerdir (Abubakar vd., 2010, s.54; Petruzzellis ve Romanazzi, 2010, s.143). Bu yüzden kentler, tatminkar öğrencilerin olumlu AAİ çabaları yoluyla kente daha fazla yeni öğrenci çekmekte etkili olabilmekte ve bu öğrencilerin kendileri de lisans üstü düzeyde eğitimlerini sürdürmede tekrar bu kenti tercih edebilmektedirler (Gruber vd., 2010, s.108). Ancak araştırmacılar öğrencilerin üniversite tatminlerini etkileyen diğer faktörlere daha fazla odaklanırken, yer yer bunda daha büyük bir etkiye sahip olan üniversitenin yer aldığı kentle ilgili algılarını ve

deneyimlerini büyük ölçüde göz ardı etmektedirler (Cubillo vd., 2006, s.102; Darchen ve Tremblay, 2010, s.225; Brandt ve Mortanges, 2011, s.51). Bu çalışmadan elde edilen sonuçların bu açıdan da önemli olduğu rahatlıkla ifade edilebilir.

Kavramsal Çerçeve ve Alanyazın

Taraması

Kentte yaşayan vatandaşların (kalıcı ve geçici) kentle olan ekonomik, sosyal ve çevresel etkileşimleri, onların kent deneyimlerini ve tatminlerini şekillendirmektedir. Dolayısıyla kent sakinlerinin kent yaşamına yönelik tatminleri, öznel ihtiyaçlarını, beklentilerini ve o kentin niteliklerine ve özelliklerine yönelik algılarını içeren bir sürece işaret etmektedir (Insch ve Florek, 2008, s.139). Örneğin, bir aile çocuklarının oynayabileceği emniyetli alanları daha değerli görebilirken (Insch, 2010, s.166), öğrenciler eğlence-dinlendirme faaliyetleri (Zenker ve Beckmann, 2013, s.13) ile sosyalleşme olanaklarına daha büyük önem atfedebilmektedirler. Bu yüzden bir kentte ikamet eden herkesin kentin özelliklerini, çekiciliğini ve olanaklarını aynı biçimde değerlendireceklerini varsaymak önemli bir yanılgıdır (Insch ve Sun, 2013, s.180).

Alanyazındaki bazı araştırmalarda kent sakinlerinin kent deneyimlerini ve tatminlerini değerlendirebilmeye dayanak oluşturan çeşitli kent nitelikleri üzerinde durulduğu dikkat çekmektedir. Bunlardan birinde Santos ve meslektaşları (2007, s.56), buna ilişkin çeşitli tematik alanlar ortaya koymuşlardır. Bu anlamda, çevre (yeşil alanlar, kent temizliği, hava kirliliği, su, gürültü), kentleşme (nüfus yoğunluğu, kent ve mimari kalite), mobilite / hareketlilik (trafik, kamu ulaşımı), kültür (kültürel olanaklar, kültürel rekreasyon), spor, eğlence ve dinlendirme (rekreasyon ve dinlendirme alanları, spor olanakları), eğitim (eğitim olanakları, yüksek eğitim olanakları), sağlık (hastaneler kamu-özel, sağlık merkezleri, bakım merkezleri), sosyal hizmetler (yaşlı bakım evleri, rehabilitasyon merkezleri), ticaret ve hizmetler (nüfusun ticaret ve hizmet olanakları gibi), konut alma ve kiralama, konut kalitesi ve koşulu, kent güvenliği (suç, kent güvensizliği), fakirlik, sosyal ve sivil davranış özelliklerine yer vermişlerdir.

Bir diğer çalışmada Zenker ve meslektaşları (2013, s.159), kent tatmininin temel olarak "kentleşme ve çeşitlilik", "doğa ve rekreasyon", "iş imkanları" ve "maliyet etkinliği" olarak adlandırdıkları dört ayırt edici temel faktöre dayalı açıklanabileceğini tartışmaktadırlar. Kentleşme ve çeşitlilik, bir kentin açıklığı ve toleransı, birçok farklı kültürü ve alt kültürü barındırması, bir kentin enerjisi, kent imajı, çeşitli alışveriş fırsatlarına sahip olması, geniş bir dizi kültürel faaliyete imkan vermesi (tiyatro, gece hayatı vb.) ile ilişkili iken; doğa ve rekreasyon, çeşitli sayıda parklara ve açık alanlara, kent huzuruna, su kaynaklarına erişime, düşük kirliliğe, geniş bir dizi açık hava faaliyetlerine işaret etmektedir. İş fırsatları, kentteki profesyonellerle, özel bir bölgenin genel ekonomik büyümesiyle, iyi iş ve tutundurma fırsatlarıyla, genel maaş / ücret düzeyi ile ilişkiliyken; maliyet etkinliği ise, kentteki genel fiyat düzeyini, yaşam maliyetlerini, konut pazarını, mevcut apartmanları ve evleri kapsamaktadır. Araştırmacılar, bu dört faktörün bir kente yönelik tatmindeki toplam varyansının % 50'sini açıkladığını belirlemişlerdir.

Gerek Santos ve meslektaşları (2007) gerekse Zenker ve meslektaşları (2013) tarafından tartışılan kent özellikleri üniversite öğrencilerinin dışındaki kalıcı kent sakinleri ile yürütülen araştırmalar sonucunda ortaya konmuştur. Buna karşın Insch ve Sun (2013, s.180-181) üniversite öğrencilerinin okudukları dönemdeki kent tatminlerini etkileyen ve kent deneyimlerini şekillendiren kent özelliklerinin neler olduğunu belirleyebilmek için çevre psikolojisindeki, sosyolojideki, pazarlamadaki, turizmdeki, kent tasarımındaki ve kent planlamasındaki önceki araştırmaları tarayarak 13 özellikten (değişkenden) oluşan bir yapı (liste) ortaya koymuşlardır. Araştırmacılar uygun kent özelliklerine ilişkin bu yapıda doğal çevre (kentin görünümü / manzarası, liman, görünümler, yaban hayatı, açık hava etkinliklerinin varlığı); kişisel ve kamu güvenliği (fiziksel şiddet, suç ve diğer tehditlerden korunma); kamusal ulaşım (iyi kamu ulaşım ağı, ucuz ve güvenilir hizmet); sosyal varlıklar (kentin parkları ve bahçeleri, müzeleri, kütüphaneleri ve tarihi binaları); spor sahaları ve tesisleri (çeşitli spor faaliyetleri, olanakları

ve sportif olaylar); alışveriş ve yiyecek-içecek olanakları (geniş mağaza seçenekleri, hoş kafe ve restoran olanakları ve mekânları); kültürel manzara (kentin kültürel olayları ve festivalleri, canlı şovlar, tiyatro ve gece hayatı); iş / yaşam dengesi (iyi bir iş / kariyer ve dinlenme / aile zamanı); çekicilik ve canlılık (kentin tasarımı ve çekiciliği / estetiği / canlılığı ve enerjisi); kent sakinlerinin yeni insanlara, fikirlere ve farklılıklara açıklığı; diğer kentlere erişebilirliği ve nispi konumu (kentin havaalanına ve diğer yerlere / kentlere erişim kolaylığı); barınma / konaklama (gayrimenkul maliyeti ve yeterli kalitede ev veya konaklama olanakları); sosyalleşme ve toplum olma duygusu (insanlarla tanışma ve arkadaş olma kolaylığı, kültürel çeşitlilik ve topluluk duygusu) boyutlarına yer vermektedirler. Dolayısıyla bu araştırma, yer verilen araştırmacılar tarafından tartışılan kent nitelikleri (özellikle Insch ve Sun, 2013) esas alınarak yürütülmüştür.

Yöntem

Çalışmada, daha çok değişkenler arasındaki ilişkileri test etme amacıyla (Neuman, 2000, s.71) kullanılan nicel yöntem esas alınmış, değişkenleri inceleme biçimine

göre “ilişkisel (bağıntısal) araştırma” türünden ve “alan araştırması” deseninden yararlanılmıştır. Alan araştırması, katılımcıların bir müdahale olmaksızın herhangi bir konudaki görüşlerini ya da düşüncelerini, değerlendirmelerini, algılarını, tutumlarını ve davranışlarını belirlemeye yönelik yürütülen (Babbie, 2007, s.287) araştırma desendir. Çalışmanın bu kısmında örnekleme ve veri toplama süreci, veri toplama aracı, geçerlik, güvenilirlik ve veri analizi gibi yöntemle ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.

Örnekleme ve Veri Toplama Süreci

Bu çalışmanın evrenini Aksaray Üniversitesi’ne bağlı çeşitli fakültelerin, yüksekokulların ve meslek yüksekokulların farklı bölümlerinde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada amaca yönelik ölçeklerden yararlanılarak oluşturulmuş bir anket yoluyla Aksaray Üniversitesinde okuyan öğrencilerden kolayda örnekleme yöntemine göre birebir görüşülerek 2015-2016 eğitim öğretim döneminde veri toplanmıştır. Veri toplama süresince 900 katılımcıdan veri toplanmış olup, bunlardan kullanılabilir 861 anket analizlere esas oluşturmuştur. Katılımcıların kişisel özelliklerini temsil eden tanıtıcı bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Kişisel Katılımcı Özellikleri

ÖZELLİKLER		% (N=861)	ÖZELLİKLER		% (N=861)
Cinsiyet	-Erkek	43,5	Yaş	-17 ile 20 arası	51,4
	-Kadın	56,5		-21 ile 24 arası	44,5
Fakülte	-Fakülte	83,2		Sınıf	-25 yaş ve üzeri
	-Yüksekokul	6,6	-1. Sınıf		44,4
	-MYO	9,2	-2. Sınıf		22,6
Öğrenim Türü	-Normal Öğretim	65,2	-3. Sınıf		14,4
	-İkinci Öğretim	34,8	-4. sınıf	18,6	
Büyüdüğü Coğrafi Bölge	-Marmara	8,2	Büyüdüğü Yer	-Köy ya da belde	18,8
	-Ege	6,1		-İlçe merkezi	23,3
	-Akdeniz	21,9		-Orta büyük. il merkezi	22,1
	-İç Anadolu	47,5		-Büyükşehir	35,8
	İkamet Yeri	-Karadeniz	4,1	-Devlet Yurdu	32,2
		-Doğu Anadolu	4,0	-Özel Yurt-Pansiyon	27,7
-Güneydoğu Anadolu	8,2	-Evde-Kirada	23,8		
Aile Geliri	-1000 TL ve altı	26,6	Bireysel Harcama	-Evde-Kendi evinde	16,2
	-1001 ile 2000 TL	40,6		-250 TL ve altı	16,8
	-2001 ile 3000 TL	19,5		-251 ile 500 TL	56,3
	-3001 ile 4000 TL	6,7	-501 TL ve üzeri	26,8	
	-4001 ve üzeri	6,6	Anne Eğitim	-İlkokul	65,0
Baba Eğitim	-İlkokul	43,0		-Ortaokul	18,1
	-Ortaokul	20,6		-Lise	11,8
	-Lise	22,6		-Önlisans/Lisans	4,0
	-Önlisans/Lisans	11,5	-Lisansüstü	1,1	
-Lisansüstü	2,3				

Aksaray Üniversitesinde toplamda yaklaşık 20.000 öğrencinin eğitim-öğretim gördüğü dikkate alındığında, bu evren sayısı açısından minimum 377 katılımcıdan veri toplamak (Ural ve Kılıç, 2006, s.49) böyle bir araştırma için kabul edilebilir alt sınırı oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada analizlere esas oluşturan 861 anket sayısı, yürütülen analizlerin varsayımlarını karşılama ve örneklem büyüklüğü açısından önemli ölçüde kabul edilebilir sınırlar içerisinde değerlendirilebilir.

Veri Toplama Aracı, Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada alanyazında (Insch ve Sun, 2013; Ng, 2005; Santos vd., 2007; Zenker ve Rütter, 2014; Zenker vd., 2013 gibi) önceden belli amaçlarla geliştirilmiş, geçerlik ve güvenilirlikleri sınanmış çeşitli ölçeklerden yararlanılarak oluşturulan bir anketle veri toplanmıştır. Üç bölümden oluşan anketin ilk bölümünde kişisel katılımcı bilgilerine; ikinci bölümünde kent deneyimleri ölçeğine; üçüncü bölümünde ise kent tatminine, bağlılığına ve AAİ davranışına yönelik sorulara yer verilmiştir. İlk bölümdeki sorular çoktan seçmeli kategorik ve sürekli veri özelliği gösterirken; ikinci bölümdeki kent deneyimleri ölçeği orta noktası nötr olan (1) Kesinlikle Katılmıyorum; (2) Katılmıyorum; (3) Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4) Katılıyorum; (5) Kesinlikle Katılıyorum biçiminde sıralanan Likert tipi eşit aralıklı bir ölçme aracıdır. Kente yönelik tatmin, bağlılık ve AAİ davranışını değerlendirebilmek için sürekli veri özelliği gösteren sorulardan yararlanılmıştır. Ankete son şeklini verebilmek için 25 katılımcıdan ve 2 alan uzmanından da görüş alınmıştır.

Kent deneyimleri ölçeğinin hangi boyutlardan oluştuğunun belirlenebilmesi ve ölçeğin açıkladığı varyans yeterliliğinin değerlendirilebilmesi için faktör analizi yapılmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu ve örneklem yeterliliğini incelemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ölçütünden ve Bartlett's Küresellik testinden yararlanılmıştır. Tabachnick ve Fidell (2007, s.614) örneklem yeterliliği açısından elde

edilen KMO değerinin ,60 ya da üzerinde ve Bartlett's Küresellik testi sonucunda elde edilen p değerinin de istatistiksel olarak anlamlı olması gerektiğini belirtmektedirler. Kent deneyimi ölçeği için elde edilen ,87 KMO ve $p=0,000 < 0,01$ değerleri verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu ölçeğin geneline ilişkin Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanarak ölçeğin güvenilirliği test edilmiştir. Nunnally (1978) 0,70 ve üzerindeki bir Alpha değerinin ölçeğin güvenilirliği açısından yeterli olduğunu vurgulamaktadır. Ölçeğin geneline yönelik hesaplanmış ,72 Alpha değeri bu ölçeğin görece yeterli sayılabilecek ölçüde güvenilir olduğuna işaret etmektedir.

Veri Analizi

Veriler, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik paket yazılım programının 20. sürümüyle analiz edilmiştir. Aksaray Üniversitesi öğrencilerinden oluşan katılımcıların buldukları kentte yaşadıkları deneyimlere temel oluşturan boyutların neler olduğunun değerlendirilebilmesi için (AS 1) faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi, herhangi bir sosyal olguyu ölçen ölçek maddeleri arasındaki varyansı ve kovaryansı istatistiksel olarak açıklayan faktörleri (boyutları) belirlemede kullanılan bir tekniktir (Green vd., 2000, s.292).

Üniversite öğrencilerinin kent deneyimlerinin dağılımının nasıl olduğunun incelenmesinde (AS 2), yüzde ve frekans gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Katılımcıların yaş, aile geliri, bireysel harcamaları ve sınıfları ile kent deneyimleri (AS 3); kent deneyimleri ile kente yönelik tatmin, bağlılık duyguları ve gelecekteki olumlu davranışlardan kabul edilen AAİ davranışı (AS 4) arasında bir ilişki olup-olmadığının belirlenebilmesi için Pearson Korelasyon Katsayıları hesaplanmıştır. Bu analiz, sürekli değişkenler arasındaki doğrusal ilişkileri test ettiğinden, analiz öncesi değişkenlerin bütününe ilişkin bir serpilme grafiği elde edilerek, bu durumun uygunluğu kontrol edilmiştir. Katılımcıların cinsiyet, öğrenim türü, ikamet yeri ve büyüdükleri şehrin özelliği ile yaşadıkları kent

deneyimleri arasında bir ilişki olup olmadığı (AS 3) ise, Çok Değişkenli Varyans Analizi (MANOVA) ile test edilmiştir. MANOVA'ya ilişkin örneklem büyüklüğü, normallik, uçdeğerlerin kontrolü, doğrusallık, varyans-kovaryans matrislerinin homojenliği gibi varsayımlar söz konusudur. MANOVA için kesin bir kural olmamakla birlikte her bir hücrede minimum sahip olunan bağımlı değişken sayısından daha fazla katılımcı sayısının olması gerekmektedir (Pallant, 2007, s.277). Bu araştırma için 2 düzeyli cinsiyet bağımsız değişkeninden ve 6 düzeyli bağımlı değişkenden oluşan toplam 12 hücre; 2 düzeyli öğrenim türü bağımsız değişkeninden ve 6 düzeyli bağımlı değişkenden oluşan toplam 12 hücre; 4 düzeyli ikamet yeri bağımsız değişkeninden ve 6 düzeyli bağımlı değişkenden oluşan toplam 24 hücre; 4 düzeyli şehrin özelliği bağımsız değişkeninden ve 6 düzeyli bağımlı değişkenden oluşan toplam 24 hücre ve her değişken kombinasyonları için ilgili hücrelerde bu sayıları aşan katılımcı sayısına sahip olduğu söylenebilir. Tabachnick ve Fidell'e göre (2007, s.251), her bir hücrede en az 20 katılımcının yer aldığı bir örneklem büyüklüğü hem tek değişkenli hem de çok değişkenli normallik varsayımını karşılamak için yeterli olabilmektedir. Bu açıdan örneklemin görece uygun olduğu söylenebilir. Doğrusallık ise, her grup için her bir değişken çifti arasında oluşturulan bir serpilme grafiği ile kontrol edilmiştir. Varyans-kovaryans matrislerinin eşitliğini değerlendirmek için ise, Box's M ve Levene's test istatistikleri kullanılmıştır.

Aksaray üniversitesi öğrencilerinden oluşan katılımcıların öğrenim gördükleri kente yönelik tatmin ve bağlılık duyguları ile AAİ davranışlarında belirleyici olan öncelikli kent deneyimlerini incelemek için (AS 5) Standart Çoklu Regresyon analizi kullanılmıştır. Bu analiz, bir bağımlı değişkenin ne kadarının bağımsız değişkenler seti tarafından açıklandığını ve her bir bağımsız değişkenin göreceli katkısını belirlemede etkilidir (Pallant, 2007, s.151). Bu analize ilişkin normal dağılım, örneklem büyüklüğü, doğrusallık, sabit varyans, otokorelasyon olmaması ve bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı olmaması gibi varsayımlar söz konusudur. Tabachnick ve Fidell (2007, s.123), çoklu regresyon için gerekli örneklem

büyükliğünün $N > 50 + 8m$ (m =bağımsız değişken sayısı) formülüyle belirlenebileceğini belirtmektedirler. Bu çalışma için elde edilen $861 > 50 + 8 \cdot 6 = 98$ sayısı, katılımcı sayısının yeterli sayılabileceğine işaret etmektedir. Diğer varsayımlar ise, yürütülen analizden elde edilen korelasyon sonuçları ve artıkların hatalarla serpilme grafiği (residuals scatterplots) yoluyla kontrol edilmiştir.

Regresyon analizinin temel varsayımlarından biri, artıkların normal dağılıma sahip olup olmadığının test edilmesidir (Kalaycı, 2005, s.259; Tabachnick ve Fidell, 2007, s.125). Artıkların normal dağılıp dağılmadığını kontrol etmek için standartlaştırılmış artıkların histogram ve P-P grafiklerinin incelenmesi önerilmektedir (Field, 2005, s.204; Hinton vd., 2004, s.317-318). Çalışmada bu analize yönelik elde edilen artıkların normal dağılımına ilişkin histogram ve P-P grafikleri incelendiğinde, dağılımın normal olduğu söylenebilir. Regresyon analizinin bir diğer varsayımı, veri setindeki gözlemler arasında otokorelasyon bulunmamasıdır. Bu durumda artıklar birbirleri ile korelasyon içinde bulunmamalı, başka bir deyişle veri setindeki hatalar birbirinden bağımsız olmalıdır. Bu sorunun test edilmesi için Durbin-Watson Testi (DW) kullanılmaktadır. DW test istatistiği 0 ile 4 arasında bir değer almaktadır. Genel bir kural olarak 1-3 arasında ya da 2'ye yakın değerlerin kabul edilebilir sınırlar içerisinde yer aldığı belirtilmektedir (Field, 2005, s.170). Kalaycı (2005, s.264), DW test istatistiği için 1,5-2,5 aralığının kabul edilebilir sınır olduğunu ifade etmektedir. Bu çalışmada, elde edilen DW testi sonuçları sırasıyla tatmin düzeyi için 1,785; bağlılık düzeyi için 1,769; ve olumlu AAİ davranışı için 1,861 olup, verilerin otokorelasyon sorunu içermediği anlaşılmaktadır. Regresyon analizinin varsayımlarından bir diğeri de bağımsız değişkenlerin birbiriyle yüksek korelasyon göstermemesi gerektiğidir. Bağımsız değişkenler arasında 0,80 ve üzeri korelasyonların olması, çoklu doğrusallık probleminin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir (Büyüköztürk, 2011, s.100; Field, 2005, s.170; Kalaycı, 2005, s.266-267). Çoklu doğrusallığı ifade eden bu sorununun test edilmesi için bağımsız değişkenler arasında korelasyon analizi yapılmış,

korelasyonların 0,80'in altında olduğu (0,16 ile 0,52 arasında değişen), böylece çoklu doğrusallık sorunu bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca çoklu doğrusallık

kontrol testleri olan varyans artma faktörü (VIF) ve tolerans istatistiğine de bakılmıştır. Tablo 2'de bağımsız değişkenlere ait tolerans ve VIF değerleri sunulmuştur.

Tablo 2. Regresyon Modelinde Çoklu Doğrusallığın Kontrolüne Yönelik Test Sonuçları

Bağımsız Değişkenler	Tolerans İstatistiği	VIF İstatistiği
Barınma Deneyimleri	,757	1,321
Ulaşım Deneyimleri	,733	1,364
Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	,909	1,100
Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	,644	1,553
Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	,693	1,443
Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	,670	1,493

Tablo 2'de tolerans değerlerinin 0,20'nin üzerinde olduğu ve VIF değerlerinin de 10'dan çok daha küçük olduğu görülmektedir. Buna göre bağımsız değişkenler arasında çoklu doğrusallık sorunu bulunmadığı söylenebilir.

Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde, verilerin araştırma soruları doğrultusunda analiz edilmesiyle ulaşılan bulgulara ve ilgili alanyazın çerçevesinde yapılan yorumlamalara yer verilmiştir. Bu anlamda sırasıyla üniversite öğrencilerinin kent deneyimlerine temel oluşturan boyutlara, bu deneyimlere yönelik düşüncelerin

dağılımına, bu deneyimlerin kişisel özelliklerle, tatmin, bağlılık ve AAI davranışları ile ilişkilerine ve son olarak kent tatmini, bağlılığı ve kente yönelik olumlu AAI davranışında belirleyici olan kent deneyim türlerine ilişkin bulgulara değinilmiştir.

Üniversite Öğrencilerinin Kent Deneyimine Temel Oluşturan Boyutlar

Üniversite öğrencilerinin okudukları kente yönelik deneyimlerinin hangi alt boyutlardan oluştuğunu incelemek amacıyla faktör analizinden yararlanılmıştır. Elde edilen faktör analizi sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Kent Deneyimlerinin Boyutlarına Yönelik Faktör Analizi Sonuçları

Boyutlar ve Ölçek Maddeleri (N=861)	Faktör Yükleri*	Öz Değer	Açıklanan Varyans
<u>Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyim Boyutu</u>			
Halkın öğrenciye karşı olumsuz tutumu	,725		
Halkın öğrencilere yönelik yardımsever davranışlar sergilemesi	-,423		
Halkın öğrencilere karşı yeterli hoşgörüyü göstermemesi	,756		
Halkın öğrencilere yönelik rahatsız edici tavırlar sergilemesi	,811		
Halkın öğrenciye "kötü gözle" bakması	,852	6,66	% 15,50
Halkın kent açısından üniversiteyi ve öğrencisini önemsiz görmesi	,790		
Halkın öğrencilerin ahlaki yapıyı olumsuz etkilediğine inanması	,685		
Halkın öğrencilerin ekonomiye olumlu katkı sağladığına inanmaması	,798		
Halkın üniversitenin sosyo-kültürel gelişimine katkısına inanmaması	,820		
<u>Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyim Boyutu</u>			
Aksaray'ın doğal güzellikler açısından zengin bir kent oluşu	,562		
Aksaray'ın hava kirliliği sorunu olmayan bir kent oluşu	,746		
Aksaray'ın yeterli yeşil alanlara sahip bir kent oluşu	,684		
Aksaray'ın mimari açıdan çekici ve modern görünümlü bir kent oluşu	,671		
Aksaray'ın çevre kirliliği sorunu olmayan bir kent oluşu	,665	5,80	% 11,26
Kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler için mekânların, alanların sınırlılığı	,640		
Aksaray'ın gürültü kirliliğinin fazla olduğu bir kent oluşu	,717		
Aksaray'da elektrik, su, kanalizasyon gibi altyapı hizmetlerinin yeterliliği	,447		
Aksaray'ın rahatsız edici düzeyde kalabalık bir kent oluşu	,670		
<u>Barınma Deneyimi Boyutu</u>			
Öğrencilerin barınmasını sağlayan yeterli sayıda yurt bulunması	,821		
Öğrencilerin kiralayabileceği yeterli sayıda ev bulunması	,753		
Ev sahiplerinin çoğunun öğrenciye ev kiralamada isteksiz davranması	,823	3,98	% 11,02

Apartman sakinlerinin binada öğrenci oturmasına karşı oluşu	,821		
Öğrencilere kiraya verilen evlerin bakımsız ve eski oluşu	,757		
<u>Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimi Boyutu</u>			
Aksaray’da kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin kısıtlı oluşu	,679		
Vakit geçirilecek, gezinti yapılacak park, bahçe, alanların bulunması	-,475		
Öğrencinin eğleneceği, vakit geçireceği, sosyalleşeceği yeterli alan, mekân bulunmaması	,662	3,94	% 10,59
Aksaray’da yeterli sağlık hizmetinin bulunması	,723		
Günün herhangi bir saatinde sorunsuz, rahat, güvenli dolaşma olanağı	,396		
<u>Ulaşım Deneyimi Boyutu</u>			
Şehir ve kampus arasındaki ulaşımда güçlük yaşanması	,546		
Aksaray’ın her noktasına ulaşımın kolaylıkla sağlanabilmesi	,799		
Günün herhangi bir saatinde ulaşımın kolaylıkla sağlanabilmesi	,847	3,41	% 6,35
Aksaray’da yeterli sayıda toplu taşıma aracının bulunması	,754		
Kalabalık nedeniyle toplu taşıma aracıyla rahat seyahat edilememesi	-,314		
<u>Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyim Boyutu</u>			
Ev sahiplerinin öğrencilere ev kiralarken yüksek kira bedeli talep etmesi	,369		
Aksaray’daki özel yurt fiyatlarının yüksek oluşu	,433		
Aksaray’da ulaşımın pahalı oluşu	,799		
Günlük yaşam için ihtiyaç hissedilen ürün ve hizmetlerin pahalı oluşu	,806	3,26	% 5,12
Aksaray’da öğrencilerin çalışabileceği iş olanaklarının kısıtlı oluşu	,431		
Aksaray’da aranılan her mal ve hizmetin kolayca bulunabilmesi	,572		
*Rotasyon Yöntemi: Varimax		Toplam Açıklanan Varyans: %	
59,84			

Tablo 3 incelendiğinde, Aksaray Üniversitesinde okuyan öğrencilerin Aksaray kentine yönelik deneyimlerinin altı temel boyuttan oluştuğu görülmektedir. Bu boyutların; halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimlerden (9 madde), kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimlerden (9 madde), barınma deneyimlerinden (5 madde), kentteki sosyal yaşam deneyimlerinden (5 madde), ulaşım deneyimlerinden (5 madde) ve kentin olumsuz ekonomik koşullarına yönelik deneyimlerden (6 madde) oluştuğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, bu boyutların toplam varyansın % 59,84’lik görece yüksek

sayılabilecek önemli bir açıklayıcılık düzeyine sahip olduğu dikkat çekmektedir. Dolayısıyla çalışmanın bundan sonraki kısmındaki analizler bu temel boyutlar dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

Üniversite Öğrencilerinin Kent Deneyimlerine Yönelik Düşünceleri

Katılımcıların Aksaray’a yönelik yaşadıkları kent deneyimlerine ilişkin düşüncelerini irdeleyebilmek için kent deneyim ölçeği üzerinden sağladıkları yanıtların yüzdelik dağılımları incelenmiştir. Her bir kent deneyimi alt boyutu için elde edilen sonuçlara Tablo 4’te, 5’te, 6’da, 7’de, 8’de ve 9’da yer verilmiştir.

Tablo 4. Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyim Boyutunun Yüzdelik Dağılımlar

Ölçek Maddeleri (N=861)	1*	2*	3*	4*	5*
Halkın öğrenciye karşı olumsuz tutumu	10,1	10,3	22,6	24,0	33,0
Halkın öğrencilere yönelik yardımsever davranışlar sergilemesi	24,2	22,9	31,9	14,8	6,1
Halkın öğrencilere karşı yeterli hoşgörüyü göstermemesi	9,2	13,7	23,7	26,1	27,4
Halkın öğrencilere yönelik rahatsız edici tavırlar sergilemesi	10,2	13,9	22,7	25,7	27,6
Halkın öğrenciye “kötü gözle” bakması	11,6	13,4	25,8	21,8	27,4
Halkın kent açısından üniversiteyi ve öğrencisini önemsiz görmesi	12,3	16,1	25,6	22,5	23,4
Halkın öğrencilerin ahlaki yapıyı olumsuz etkilediğine inanması	10,9	13,6	24,7	24,5	26,4
Halkın öğrencilerin ekonomiye olumlu katkı sağladığına inanmaması	11,8	10,8	18,8	28,1	30,5
Halkın üniversitenin sosyo-kültürel gelişimine katkısına inanmaması	15,2	14,3	27,5	26,5	16,5

*(1)Kesinlikle Katılmıyorum; (2)Katılmıyorum; (3)Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4)Katılıyorum; (5)Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 4’te görüldüğü üzere, halkın öğrenciye karşı olumsuz bakış açısına yönelik deneyimlerle ilgili olarak Katılıyorum ve Kesinlikle Katılıyorum yargıları bir arada dikkate alındığında katılımcıların yarıdan

fazlasının Aksaray halkının öğrenciye karşı olumsuz bir tutuma sahip olduğunu (% 57); öğrencilere karşı yeterli hoşgörüyü göstermediklerini (% 53,5); öğrencilere yönelik rahatsız edici tavırlar sergilediklerini (% 53,3);

üniversite öğrencilerinin kentin ahlaki yapısını olumsuz etkilediğine inandıklarını (% 50,9) düşündükleri belirlenmiştir. Ayrıca, nötr olanların dışında yönlü görüş bildiren katılımcıların yarıdan fazlasının da halkın öğrencilere karşı yardımsever davranışlar sergilemedikleri, öğrenciye kötü gözle baktıkları ve üniversite öğrencilerini önemsiz

gördükleri yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, öğrencilerin özellikle halkla olan sosyal etkileşimlerinde ya da deneyimlerde önemli olumsuzluklar yaşadıklarını ve bu açıdan bir "halk-öğrenci" uyumsuzluğunun varlığını çarpıcı şekilde öne çıkarmaktadır.

Tablo 5. Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyim Boyutunun Yüzdelerle Dağılımları

Ölçek Maddeleri (N=861)	1*	2*	3*	4*	5*
Aksaray'ın doğal güzellikler açısından zengin bir kent oluşu	24,3	22,0	24,2	18,9	10,7
Aksaray'ın hava kirliliği sorunu olmayan bir kent oluşu	17,9	19,4	29,4	21,6	11,7
Aksaray'ın yeterli yeşil alanlara sahip bir kent oluşu	42,2	25,8	17,9	9,5	4,6
Aksaray'ın mimari açıdan çekici ve modern görünümlü bir kent oluşu	36,7	27,5	20,7	10,7	4,3
Aksaray'ın çevre kirliliği sorunu olmayan bir kent oluşu	24,9	24,0	30,0	15,1	5,9
Kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler için mekânların, alanların sınırlılığı	6,9	8,8	16,5	34,9	32,9
Aksaray'ın gürültü kirliliğinin fazla olduğu bir kent oluşu	11,9	23,2	39,5	14,3	11,0
Aksaray'da elektrik, su, kanalizasyon gibi altyapı hizmetlerinin yeterliliği	26,3	21,2	31,8	14,4	6,4
Aksaray'ın rahatsız edici düzeyde kalabalık bir kent oluşu	26,2	33,9	25,2	9,7	5,0

*(1)Kesinlikle Katılmıyorum; (2)Katılmıyorum; (3)Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4)Katılıyorum; (5)Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 5'ten, Aksaray kentinin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler açısından katılımcıların Aksaray kentinin yeterli yeşil alanlara sahip olmadığı (% 68) mimari açıdan çekici ve modern görünümlü bir kent olmadığı (% 64,2) ve doğal güzellikler açısından zengin bir kent olmadığı (nötr olanların dışında % 46,3) görüşünde oldukları, başka bir deyişle yaşamayı arzuladıkları kentin fiziksel estetik deneyimi sunan

yönlerine dikkat çektikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğunun kentte çeşitli kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin gerçekleştirilebileceği mekânların ve alanların kısıtlı olduğu (% 67,8); kentte elektrik, su, kanalizasyon gibi alt yapı hizmetlerinin yetersiz olduğu (nötr olanların dışında % 47,5) düşüncelerini de öne çıkardıkları gözlenmektedir.

Tablo 6. Kentteki Barınma Deneyimi Boyutunun Yüzdelerle Dağılımları

Ölçek Maddeleri (N=861)	1*	2*	3*	4*	5*
Öğrencilerin barınmasını sağlayan yeterli sayıda yurt bulunması	20,4	15,9	18,1	28,0	17,6
Öğrencilerin kiralayabileceği yeterli sayıda ev bulunması	25,4	22,4	28,8	16,9	6,5
Ev sahiplerinin çoğunun öğrenciye ev kiralamada isteksiz davranması	8,2	6,9	25,9	20,9	38,1
Apartman sakinlerinin binada öğrenci oturmasına karşı oluşu	7,4	8,1	30,8	21,9	31,8
Öğrencilere kiraya verilen evlerin bakımsız ve eski oluşu	7,7	8,0	33,8	22,2	28,3

*(1)Kesinlikle Katılmıyorum; (2)Katılmıyorum; (3)Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4)Katılıyorum; (5)Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların yarısının barınmaya yönelik genellikle olumsuz anlamda deneyimleri olduğu söylenebilir. Bu anlamda katılımcıların genellikle Aksaray'daki ev sahiplerinin çoğunluğunun öğrenciye ev kiralamada isteksiz oldukları (%59); Aksaray'da apartman yönetimlerinin ve sakinlerinin binalarında öğrenci oturmasına karşı oldukları (% 53,7); Aksaray'da öğrencilere kiraya

verilen evlerin bakımsız ve eski olduğu (% 50,5); ayrıca öğrencilerin kiralayabileceği yeterli sayıda evin olmadığı (nötr olanların dışında % 47,8) görüşlerini öne çıkardıkları anlaşılmaktadır. Buna karşın, nötr olanların dışında yönlü görüş bildiren katılımcıların yeterli sayıda yurdun varlığı konusunda ikiye bölündükleri gözlenmektedir.

Tablo 7. Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimi Boyutunun Yüzdelerle Dağılımları

Ölçek Maddeleri (N=861)	1*	2*	3*	4*	5*
Aksaray'da kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin kısıtlı oluşu	5,9	8,5	17,0	31,4	37,3
Vakit geçirilecek, gezinti yapılacak park, bahçe, alanların bulunması	34,2	25,9	19,8	12,8	7,2
Öğrencinin eğleneceği, vakit geçireceği, sosyalleşeceği yeterli alan, mekân bulunmaması	7,7	8,8	16,1	28,5	38,9
Aksaray'da yeterli sağlık hizmetinin bulunması	25,4	21,9	29,4	15,7	7,6
Günün herhangi bir saatinde sorunsuz, rahat, güvenli dolaşma olanağı	39,5	21,5	20,9	10,5	7,5

*(1)Kesinlikle Katılmıyorum; (2)Katılmıyorum; (3)Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4)Katılıyorum; (5)Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 7'den de izlenebileceği üzere kentteki sosyal yaşam deneyimleri açısından katılımcıların, Aksaray'da kültürel, tiyatro, sinema, konser, sergi gibi sanatsal ve sportif etkinliklerin kısıtlı olduğu (% 68,7); vakit geçirilebilecek ve gezinti ihtiyacını karşılayacak yeterli park-bahçe ve alanlara sahip olmadığı (% 60,1); öğrencilerin eğlenebilecekleri, vakit geçirebilecekleri ve sosyalleşebilecekleri alanların ve mekânların yetersiz

olduğu (% 67,4) ve çarpıcı bir şekilde Aksaray'ın günün herhangi bir saatinde sorun yaşamadan rahat ve güvenli bir şekilde dolaşılacak bir kent olmadığı (% 61) düşüncelerini öne çıkardıkları dikkat çekmektedir. Başka bir deyişle, katılımcıların özünde özellikle akran gruplarıyla etkileşimlerin yer aldığı sosyal deneyimler açısından kentte önemli sorunlar yaşadıklarına ve bu anlamda kentte buna olanak sağlayacak mekânlara ihtiyaç duyduklarına işaret ettikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8. Kentteki Ulaşım Deneyimi Boyutunun Yüzdelerle Dağılımları

Ölçek Maddeleri (N=861)	1*	2*	3*	4*	5*
Şehir ve kampus arasındaki ulaşımda güçlük yaşanması	9,3	11,7	15,2	20,9	42,9
Aksaray'ın her noktasına ulaşımın kolaylıkla sağlanabilmesi	31,5	20,3	20,4	18,0	9,9
Günün herhangi bir saatinde ulaşımın kolaylıkla sağlanabilmesi	34,5	19,1	21,2	16,7	8,6
Aksaray'da yeterli sayıda toplu taşıma aracının bulunması	36,2	21,9	18,3	16,2	7,4
Kalabalık nedeniyle toplu taşıma aracıyla rahat seyahat edilememesi	9,0	9,6	12,6	20,9	47,9

*(1)Kesinlikle Katılmıyorum; (2)Katılmıyorum; (3)Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4)Katılıyorum; (5)Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 8'den ulaşım deneyimleri ile ilgili katılımcıların yarısından fazlasının Aksaray'da kalabalık nedeniyle toplu taşıma araçlarıyla rahat seyahat edilemediği (% 68,8); öğrencilerin şehir ve kampus arasındaki ulaşımda güçlükler yaşadıkları (% 63,8); kentte yeterli sayıda toplu taşıma aracı bulunmadığı (% 58,1); günün çeşitli

saatlerinde (% 53,6) ve kentin çeşitli noktalarına ulaşımda sorun yaşadıkları (% 51,8) görüşünde oldukları anlaşılmaktadır. Bu sorunun kent yönetimi açısından öncelikli ve ivedi olarak çözüm üretilmesi gereken zorunluluklardan biri olduğu düşünülmektedir.

Tablo 9. Olumsuz Ekonomik Koşullara Yönelik Deneyim Boyutunun Yüzdelerle Dağılımları

Ölçek Maddeleri (N=861)	1*	2*	3*	4*	5*
Ev sahiplerinin öğrencilere ev kiralarından yüksek kira bedeli talep etmesi	6,3	7,4	29,9	20,6	35,8
Aksaray'daki özel yurt fiyatlarının yüksek oluşu	4,6	5,7	15,9	26,1	47,6
Aksaray'da ulaşımın pahalı oluşu	12,2	22,9	26,8	17,6	20,5
Günlük yaşam için ihtiyaç hissedilen ürün ve hizmetlerin pahalı oluşu	6,6	18,6	30,4	24,0	20,4
Aksaray'da öğrencilerin çalışabileceği iş olanaklarının kısıtlı oluşu	6,9	10,5	26,5	29,0	27,2
Aksaray'da aranan her mal ve hizmetin kolayca bulunabilmesi	22,2	27,7	26,3	17,2	6,6

*(1)Kesinlikle Katılmıyorum; (2)Katılmıyorum; (3)Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; (4)Katılıyorum; (5)Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 9'da katılımcıların Aksaray'daki özel yurt fiyatlarının yüksek olduğunu (% 73,7); kentte ev sahiplerinin öğrencilere ev kiralarından yüksek kira bedeli talep ettiklerini (% 56,4); kentte öğrencilerin çalışabileceği iş olanaklarının kısıtlı olduğunu (% 56,2); kentte aranan her mal ve hizmetin kolayca bulunamadığını (nötr olanların dışında % 49,9) ve günlük yaşam için ihtiyaç hissedilen ürün ve

çalışabileceği iş olanaklarının kısıtlı olduğunu (% 56,2); kentte aranan her mal ve hizmetin kolayca bulunamadığını (nötr olanların dışında % 49,9) ve günlük yaşam için ihtiyaç hissedilen ürün ve

hizmetlerin pahalı olduğunu (nötr olanların dışında % 44,4) düşünceleri yönüyle kentte ekonomik koşullardan kaynaklanan çeşitli olumsuz deneyimler yaşadıkları görülmektedir. Bu, Aksaray'ın görece küçük sayılabilecek ve gelişmekte olan bir kent olması durumu ile açıklanabilir. Bilgin Turna (2015) tarafından Rize'de yürütülmüş olan bir araştırmadan elde edilen sonuçlar, bu sonuçlarla belli ölçüde benzerlik göstermektedir. Bu araştırmada da (2015) üniversite öğrencilerinin kentin tasarımından, çekiciliğinden, canlılığından, enerjisinden, yerel halkın davranışlarından yer yer şikâyetçi oldukları belirlenmiştir.

Kişisel Özellikler İle Kent Deneyimi İlişkisi

Üniversite öğrencilerinden oluşan katılımcıların kent deneyimlerinin yaş, aile geliri, bireysel harcamaları ve okudukları sınıfa bağlı olarak farklılaşmış-farklılaşmadığını belirleyebilmek amacıyla ilgili değişkenlerle Pearson Korelasyon Katsayıları hesaplanmıştır. Davranış bilimleri açısından işaretine bakmaksızın .10, .30 ve .50 korelasyon katsayıları genel olarak sırasıyla küçük, orta ve büyük katsayılar olarak yorumlanır. Ayrıca, Tip I hata olasılığını minimize edebilmek için Bonferroni yaklaşımı (Green vd.,2000, s. 238) esas alınarak, anlamlılık düzeyi, hesaplanan korelasyon sayısına bölünerek (.05/24=.002) elde edilen .002 düzeyine göre sonuçlar değerlendirilmiştir. Anılan değişkenler açısından elde edilen korelasyon analizi sonuçları Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Yaş, Aile Geliri, Bireysel Harcama ve Sınıf Değişkenleri ile Kent Deneyimleri Arasındaki Korelasyon Sonuçları

N= 861		Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	Barınma Deneyimleri	Sosyal Yaşam Deneyimleri	Ulaşım Deneyimleri	Olumsuz Ekonomik Koşullara Yönelik Deneyimler
Yaş	r**	.123*	-.049	-.217*	-.054	-.144*	.096
	p**	.001	.200	.000	.144	.000	.009
Aile Geliri	r	.079	.118*	-.007	.041	.062	-.077
	p	.041	.002	.841	.273	.094	.041
Bireysel Harcama	r	.085	.034	-.141*	-.050	-.018	.041
	p	.026	.389	.000	.182	.628	.274
Sınıf	r	.148*	.015	-.215*	-.042	-.134*	.050
	p	.000	.705	.000	.252	.000	.174

* Korelasyon katsayısının .002 düzeyinde (2-tailed) anlamlı olduğunu göstermektedir.

** Tabloda yer alan r, korelasyon katsayısına; p ise, anlamlılık düzeyine karşılık gelmektedir.

Tablo 10'da görüldüğü üzere, yaş değişkeni ile halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü düşük düzeyli bir ilişki olduğu; barınmaya ve ulaşımaya yönelik deneyimler arasında ise negatif yönlü düşük düzeyli bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Başka bir deyişle, katılımcıların yaşları arttıkça halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimleri yükselirken; benzer şekilde barınmaya ve ulaşımaya yönelik deneyimleri de olumsuz yönde gelişmektedir. Buna karşın yaş ile kentin fiziksel çevre koşullarına, sosyal yaşama ve olumsuz ekonomik koşullara yönelik deneyimler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Aile geliri ile kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü düşük düzeyli

bir ilişki ortaya çıkarken; diğer deneyim alt boyutları arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bireysel harcama ile barınmaya yönelik deneyimler arasında istatistiksel olarak negatif yönlü düşük düzeyli ilişki görülürken; diğer alt boyutlar ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Son olarak Tablo 10'dan katılımcıların okudukları sınıf ile halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimleri arasında istatistiksel olarak pozitif yönlü düşük düzeyli bir ilişki; barınma ve ulaşımaya yönelik deneyimler ile de negatif yönlü düşük düzeyli ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Başka bir deyişle, katılımcıların kentle etkileşimleri arttıkça, halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyim algıları da yükselmekte, barınma ve ulaşım konusunda yaşadıkları olumsuz deneyimler de artmaktadır.

Katılımcıların kent deneyimlerinin cinsiyet, öğrenim türü, ikamet yeri ve büyüdükleri şehrin özelliğinden oluşan kişisel özelliklere dayalı olarak farklılaşp-farklılaşmadığını inceleyebilmek için Çok Değişkenli Varyans Analizinden (MANOVA) yararlanılmıştır. Cinsiyet için elde edilen MANOVA sonuçları; "Wilk's Lambda= ,920; F(6,650)= 9,434; p= ,000< ,01" cinsiyete dayalı olarak kent deneyimlerinin % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığını; izleme testlerinden barınma deneyimleri için elde edilen $F= 30,041$; $p= ,000 < ,01$; ulaşım

deneyimleri için elde edilen $F= 5,255$; $p= ,02 < ,05$ ve sosyal yaşama yönelik deneyimler için elde edilen $F= 7,049$; $p= ,008 < ,01$ değerleri bu farkın barınma, ulaşım ve sosyal yaşama yönelik deneyim boyutlarında ortaya çıktığını göstermektedir. Başka bir deyişle, Tablo 10'dan da izlenebileceği gibi kadınların erkeklere kıyasla barınma ve ulaşım deneyimleri konusunda; erkeklerin ise kadınlara kıyasla kentteki sosyal yaşam deneyimleri konusunda daha olumlu bir algı taşıdıkları belirlenmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Deneyim Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Cinsiyet Değişkeni	Deneyim Boyutu	Ortalama*	Standart Sapma
Erkek	Barınma Deneyimleri	11,66	4,16
	Ulaşım Deneyimleri	11,09	4,55
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	26,66	4,65
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	11,69	3,77
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	21,50	4,40
	Kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler	24,13	5,47
Kadın	Barınma Deneyimleri	13,38	3,81
	Ulaşım Deneyimleri	11,89	4,35
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	26,21	4,58
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	10,90	3,73
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	21,10	4,40
	Kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler	23,47	5,56

*Ortalamalar, katılımcıların ölçek üzerindeki her bir etki boyutu ile ilişkili maddelere sağladıkları yanıtlardan elde edilen toplam puanlar üzerinden hesaplanmıştır.

Öğrenim türü için elde edilen MANOVA sonuçları; "Wilk's Lambda= ,986; F(6,624)= 1,469; $p= ,18 > ,05$ " öğrenim türüne dayalı olarak kent deneyimlerinin istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığına işaret etmektedir. İkamet yeri dikkate alınarak yürütülen analizden elde edilen MANOVA sonuçları; "Wilk's Lambda= ,844; F(18, 1805)= 6,192; $p= ,000 < ,01$ " ikamet yerine bağlı olarak kent deneyimlerinin % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığını göstermektedir. İzleme testlerinden barınmaya, ulaşım, halkın olumsuz bakış açısına, sosyal yaşama, kentin olumsuz ekonomik koşullarına ve kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler için elde edilen sırasıyla $F= 10,870$, $p= ,000 < ,01$; $F= 8,260$, $p= ,000 < ,01$; $F= 3,522$, $p= ,01 < ,05$; $F= 14,044$, $p= ,000 < ,01$;

$F= 14,496$, $p= ,000 < ,01$ ve $F= 18,045$, $p= ,000 < ,01$ değerleri bu farkın tüm deneyim boyutlarında ortaya çıktığına işaret etmektedir. Başka bir deyişle, Tablo 12'de de görüldüğü üzere, özel ya da devlet yurdunda ya da pansiyonda kalan katılımcılarla evde ikamet eden katılımcılar yaşadıkları kent deneyimleri açısından farklı algılar taşıırken, özellikle kendi evinde ailesi ile ikamet eden katılımcıların yaşadıkları kent deneyimleri açısından çok daha olumlu algılara sahip oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçların, bu katılımcıların öğrencilere kıyasla kendilerini yerel halkın bir parçası olarak algılamalarından ve bunların halk tarafından öğrenci olarak değil, daha çok yerel halk olarak algılanmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 12. Katılımcılar İkamet Yeri Değişkenine Göre Deneyim Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İkamet Yeri Değişkeni	Deneyim Boyutu	Ortalama*	Standart Sapma
Devlet yurdu	Barınma Deneyimleri	12,33	3,76
	Ulaşım Deneyimleri	10,58	4,42
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	26,72	4,67
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	10,62	3,56
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	21,84	4,13
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	22,67	5,09
Özel yurt - Pansiyon	Barınma Deneyimleri	13,17	3,52
	Ulaşım Deneyimleri	11,90	4,03
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	26,48	4,61
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	10,59	3,36
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	21,40	4,41
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	23,02	5,56
Evde-Kirada	Barınma Deneyimleri	11,43	4,38
	Ulaşım Deneyimleri	11,32	4,46
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	26,81	4,21
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	11,49	4,04
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	22,02	4,39
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	23,75	5,34
Evde-Kendi Evinde	Barınma Deneyimleri	14,06	4,31
	Ulaşım Deneyimleri	13,06	4,66
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	25,13	4,74
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	13,16	3,73
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	18,84	4,12
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	27,07	5,24

*Ortalamalar, katılımcıların ölçek üzerindeki her bir etki boyutu ile ilişkili maddelere sağladıkları yanıtlardan elde edilen toplam puanlar üzerinden hesaplanmıştır.

Katılımcıların büyüdüğü şehrin özelliği için elde edilen MANOVA sonuçları; "Wilk's Lambda= ,926; $F(6,624)= 18,1816$; $p= ,000 < ,01$ " şehrin özelliğine dayalı olarak kent deneyimlerinin % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığına işaret etmektedir. İzleme testlerinden barınmaya, ulaşım, halkın olumsuz bakış açısına, sosyal yaşama, kentin olumsuz ekonomik koşullarına ve kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler için elde edilen sırasıyla $F= 5,052$, $p= ,002 < ,01$; $F= 3,112$, $p= ,02 < ,05$; $F= 4,354$, $p= ,005 < ,01$; $F= 4,152$, $p= ,006 < ,01$; $F= 9,211$, $p= ,000 < ,01$ ve $F= 5,993$; $p= ,000 < ,01$ değerleri bu farkın tüm deneyim boyutlarında ortaya çıktığını ortaya koymaktadır. Bu

sonuçlar, Tablo 13'ün de izlenmesinden anlaşılacağı üzere, büyük şehirde büyümüş olan katılımcıların Aksaray'da yaşadıkları kent deneyimlerinin köy, belde, ilçe merkezi ve orta büyüklükte bir ilde büyümüş olan katılımcıların Aksaray'da yaşadıkları kent deneyimlerine kıyasla görece daha olumsuz olduğuna işaret etmektedir. Bu, arzulanan kent deneyimlerine olanak sağlama açısından avantaja sahip olan büyük şehirlerde büyümüş olanların bir kentten beklentilerinin daha yüksek olduğu biçiminde yorumlanabilir.

Tablo 13. Katılımcıların Büyüdüğü Kentin Özelliğine Göre Deneyim Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Büyüdüğü Kent Değişkeni	Deneyim Boyutu	Ortalama*	Standart Sapma
Köy ya da Belde	Barınma Deneyimleri	12,90	4,00
	Ulaşım Deneyimleri	12,03	4,41
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	25,70	4,48
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	11,44	3,53
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	21,66	4,14
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	23,31	5,68
İlçe Merkezi	Barınma Deneyimleri	12,52	3,93
	Ulaşım Deneyimleri	11,05	4,06
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	25,70	4,48
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	11,00	3,62
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	21,17	4,58
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	23,57	5,10
Orta Büyüklükte İl	Barınma Deneyimleri	13,54	4,11
	Ulaşım Deneyimleri	12,26	4,32
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	25,74	4,75
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	12,08	3,83
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	19,80	4,59
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	25,39	5,58
Büyükşehir ya da Büyükşehirle Bağlı İlçe Merkezi	Barınma Deneyimleri	11,95	4,00
	Ulaşım Deneyimleri	11,12	4,72
	Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	27,21	4,28
	Kentteki Sosyal Yaşam Deneyimleri	10,76	3,82
	Kentin Olumsuz Ekonomik Koşullarına Yönelik Deneyimler	22,13	4,04
	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	23,08	5,55

*Ortalamalar, katılımcıların ölçek üzerindeki her bir etki boyutu ile ilişkili maddelere sağladıkları yanıtlardan elde edilen toplam puanlar üzerinden hesaplanmıştır.

Ng (2005) tarafından Hong Kong'taki üniversite öğrencileri ile yürütülmüş olan araştırma bulguları, bu araştırmadan elde edilen bazı kişisel özelliklere bağlı olarak kent deneyimlerinin yer yer farklılaşabildiği sonuçları ile belli ölçüde örtüşmekte ve bu sonuçları destekler bir nitelik taşımaktadır. Araştırmacı (2005), üniversite öğrencilerinden oluşan araştırma katılımcılarının cinsiyete, aile özelliklerine (ikamet edilen kent gibi), okuduğu kentteki ikamet tipine, üniversitede okuma yılına (sınıfına) bağlı olarak kent deneyimlerinin ve tatminlerinin farklılaştığını belirlemiştir.

Kent Deneyimi, Kent Tatmini, Bağlılığı ve Kente Yönelik Ağızdan Ağza İletişim Davranışı İlişkisi

Katılımcıların kent deneyimleri ile tatmin, bağlılık ve AAİ davranışları arasında bir ilişki olup olmadığını inceleyebilmek amacıyla ilgili değişkenlerin her biri için Pearson Korelasyon Katsayıları hesaplanmıştır. Anlamlılık düzeyi, hesaplanan korelasyon sayısına bölünerek ($.05/18=.003$) elde edilen .003 düzeyine göre sonuçlar değerlendirilmiştir. Kent deneyimleri ile kent tatmini, bağlılığı ve AAİ davranışı arasındaki ilişkileri temsil eden korelasyon analizi sonuçları Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14. Kent Deneyimi, Tatmin, Bağlılık ve AAİ Davranışı İlişkisine Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

N= 861		Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	Barınma Deneyimleri	Sosyal Yaşam Deneyimleri	Ulaşım Deneyimleri	Olumsuz Ekonomik Koşullara Yönelik Deneyimler
AAİ	r**	-.189*	.370*	.172*	.378*	.242*	-.216*
	p**	.000	.000	.000	.000	.000	.000
Tatmin	r	-.202*	.395*	.179*	.300*	.211*	-.215*
	p	.000	.000	.000	.000	.000	.000
Bağlılık	r	-.154*	.342*	.152*	.274*	.217*	-.217*
	p	.000	.000	.000	.000	.000	.000

* Korelasyon katsayısının .003 düzeyinde (2-tailed) anlamlı olduğunu göstermektedir.

**Tabloda yer alan r, korelasyon katsayısına; p ise, anlamlılık düzeyine karşılık gelmektedir.

Tablo 14'ten de izlenebileceği gibi, altı boyuttan oluşan kent deneyimlerinin tümü ile kent tatmini, kent bağlılığı ve AAİ davranışı arasında görece orta büyüklükte istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. Bu anlamda, üniversite öğrencilerinin yaşadığı halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimleri ve olumsuz ekonomik koşullara yönelik deneyimleri azaldıkça; kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimleri, barınma deneyimleri, sosyal yaşam deneyimleri ve ulaşım deneyimleri olumlu yönde zenginleştikçe; buna bağlı olarak kent tatminlerinin, kent bağlılıklarının ve kente yönelik olarak gerçekleştirdikleri olumlu AAİ davranışlarının da aynı ölçüde arttığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, üniversite öğrencilerinin kente yönelik tatmin, bağlılık duygularının ve olumlu AAİ davranışlarının gelişiminde kent deneyimlerinin önemli bir rolünün olduğu dikkat çekmektedir.

Kent Tatmini, Bağlılığı ve Ağızdan Ağıza İletişim Davranışında Öncelikli Kent Deneyimleri

Katılımcıların kent tatminini, bağlılığını ve kente yönelik olumlu AAİ davranışını etkileyen öncelikli kent

deneyimlerinin neler olduğunu belirleyebilmek için her bir bağımlı değişken için halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler, kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler, barınma deneyimleri, sosyal yaşam deneyimleri, ulaşım deneyimleri ve olumsuz ekonomik koşullara yönelik deneyimler olmak üzere altı bağımsız değişkenle ayrı ayrı Standart Çoklu Regresyon Analizi yapılmıştır. Analiz sonucu kent tatmini bağımlı değişkeni için elde edilen ,465 R Square değeri, bağımlı değişkendeki varyansın % 46,5'inin modelde yer alan bağımsız değişkenler tarafından açıklandığını ortaya koymuştur. Kent tatminine yönelik regresyon modelinin genel anlamlılığının sınıandığı varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre elde edilen $F(6,860)=28,831$, $p=,000 < ,01$ değerleri modelin bütününe % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir. Yaşanan kent deneyim türlerinden oluşan her bir bağımsız değişkenin kent tatminine yönelik regresyon modeli ile ilişkisini değerlendirebilmek için elde edilen t-testi sonuçları Tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15. Kent Deneyimlerinin Kent Tatmin Düzeyine Yönelik Regresyon Modeli ile İlişkisi

Bağımsız Değişkenler	Standartlaştırılmış Beta Katsayıları	t Değeri	p Değeri (Sig.)
Barınma Deneyimleri	.042	1.022	.307
Ulaşım Deneyimleri	.027	.654	.513
Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	-.131	-3.527	.000*
Sosyal Yaşam Deneyimleri	.105	2.380	.018**
Olumsuz Ekonomik Koşullara Yönelik Deneyimler	-.007	-.160	.873
Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	.325	7.517	.000*

*Değişkenin modelle ilişkisinin % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğuna işaret etmektedir.

**Değişkenin modelle ilişkisinin % 95 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 15'ten de anlaşıldığı üzere, Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=.325, $t=7.517$, $p=,000 < ,01$ değerleriyle "kentnin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler" değişkeninin, Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=-.131, $t=-3.527$, $p=,000 < ,01$ değerleriyle "halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler" değişkeninin ve Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=.105, $t=2.380$, $p=,018 < ,05$ değerleriyle "sosyal yaşam deneyimleri" değişkeninin kent tatminine yönelik modelin açıklayıcılığına en yüksek katkıyı yaptıkları gözlenmektedir. Başka bir deyişle, üniversite öğrencilerinden oluşan katılımcıların kent tatmin düzeyinde belirleyici olan en önemli kent deneyimlerinin sırasıyla kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler, halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler ve sosyal yaşam deneyimleri olduğu dikkat çekmektedir. Modelin açıklayıcılığına sağladığı katkı açısından bu deneyimleri sırasıyla barınma deneyimleri, ulaşım deneyimleri ve olumsuz ekonomik koşullara yönelik deneyimler izlemektedir. Ancak, bu deneyimlerin katılımcıların kent tatmin düzeylerine yönelik modele verdikleri katkının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı anlaşılmaktadır.

Alanyazında yürütülmüş olan bazı araştırmalardan (Bilgin Turna, 2015; Inch, 2010; Inch, 2011; Inch ve Sun, 2013; Ng, 2005 gibi) elde edilen bulgular da özellikle kent tatmini açısından fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler ve sosyal yaşam deneyimlerinin öncelikli ve belirleyici olduğuna işaret etmektedir. Ng (2005) yürüttüğü araştırmada üniversite öğrencilerinin kent tatminine katkı sağlayan öncelikli deneyimin, fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler (çevre kalitesi ve estetiği, rekreasyon

mekanları, alan kullanımı ve yeşillendirme gibi) olduğunu ve bunu sosyal yaşam deneyimlerinin izlediğini tespit etmiştir. Benzer şekilde Inch de (2010) yürüttüğü araştırmada kent sakinlerinin tatminine doğal çevre ve sosyal varlıkların daha fazla katkı sağladığını belirlemiştir. Inch ve Sun (2013) Otago üniversitesindeki öğrencilerin kente yönelik tatminlerine en fazla katkı sağlayan boyutların sosyal yaşam deneyimleri (sosyalleşme ve topluluk duygusu deneyimleri) ve fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler (doğal çevre deneyimleri) olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırmacılar (2013, s.187) bu sonuçların büyük ölçüde evlerinden uzakta okuyan üniversite öğrencileri açısından okudukları kentin bir eğlence ve sosyal mekân olarak da algılanabildiği biçiminde yorumlanabileceğini ifade etmektedirler. Büyük ölçüde bu araştırmadan esinlenerek Rize'de yürüttüğü bir araştırmada Bilgin Turna da (2015) üniversite öğrencileri tarafından kentin en önemli özelliği olarak algılanan boyutlardan birinin sosyal yaşam deneyimleri olduğunu tespit etmiştir.

Kent bağlılığı bağımlı değişkeni için elde edilen ,417 R Square değeri, bağımlı değişkendeki varyansın % 41,7'sinin modelde yer alan bağımsız değişkenler tarafından açıklandığı anlamına gelmektedir. Kent bağlılığına yönelik regresyon modelinin genel anlamlılığının sınındığı varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre elde edilen $F(6,860)=22,048$, $p=,000 < ,01$ değerleri modelin bütününe % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğuna işaret etmektedir. Yaşanan kent deneyim türlerinden oluşan her bir bağımsız değişkenin kent bağlılığına yönelik regresyon modeli ile ilişkisini değerlendirebilmek için elde edilen t-testi sonuçlarına Tablo 16'da yer verilmiştir.

Tablo 16. Kent Deneyimlerinin Kent Bağlılık Düzeyine Yönelik Regresyon Modeli ile İlişkisi

Bağımsız Değişkenler	Standartlaştırılmış Beta Katsayıları	t Değeri	p Değeri (Sig.)
Barınma Deneyimleri	.035	.835	.404
Ulaşım Deneyimleri	.064	1.517	.130
Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	-.076	-1.988	.047**
Sosyal Yaşam Deneyimleri	.116	2.575	.010**
Olumsuz Ekonomik Koşullara Yönelik Deneyimler	-.041	-.949	.343
Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	.250	5.651	.000*

*Değişkenin modelle ilişkisinin % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğuna işaret etmektedir.

**Değişkenin modelle ilişkisinin % 95 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 16'nın incelenmesinden de görülebileceği gibi, Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=.250, $t=5.651$, $p=.000 < ,01$ değerleriyle "kent fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler" değişkeninin, Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=.116, $t=2.575$, $p=.010 < ,05$ değerleriyle "sosyal yaşam deneyimleri" değişkeninin ve Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=-.076, $t=-1.988$, $p=.047 < ,05$ değerleriyle "halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler" değişkeninin kent bağlılığına yönelik modelin açıklayıcılığına en yüksek katkıyı yaptıkları anlaşılmaktadır. Başka bir deyişle, üniversite öğrencilerinin kent bağlılık düzeyinde belirleyici olan en önemli kent deneyimlerinin sırasıyla kentin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler, sosyal yaşam deneyimleri ve halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler olduğu görülmektedir. Modelin açıklayıcılığına sağladığı katkı açısından bu deneyimleri sırasıyla ulaşım deneyimleri, olumsuz ekonomik koşullara yönelik deneyimler ve barınma deneyimleri takip etmektedir. Ancak, bu deneyimlerin katılımcıların kent bağlılık düzeylerine yönelik modele verdikleri katkının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı dikkat çekmektedir.

Alanyazında kent bağlılığı açısından genel olarak fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimlerin ve

sosyal yaşam deneyimlerinin önemli olduğu kabul edilmektedir (Scannell ve Gifford, 2010, s.290). Bu anlamda yürütülen bazı araştırmalardan (Hidalgo ve Hernandez, 2001; Scannell ve Gifford, 2010 gibi) elde edilen sonuçlar, kentte ikamet edilen çevre (mahalle) açısından sosyal yaşam deneyimlerinin, kentin geneli açısından ise fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimlerin kent bağlılığına daha fazla katkı sağladığına işaret etmektedir.

Kente yönelik olumlu AAİ davranışı bağımlı değişkeni için yürütülen regresyon analizinden elde edilen ,464 R Square değeri, bağımlı değişkendeki varyansın % 46,4'ünün modelde yer alan bağımsız değişkenler tarafından açıklandığını ifade etmektedir. Kente ilişkin olumlu AAİ davranışına yönelik regresyon modelinin genel anlamlılığının sınıandığı varyans analizi (ANOVA) sonuçlarına göre elde edilen $F(6,860)=29,647$, $p=.000 < ,01$ değerleri modelin bütününe % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğuna işaret etmektedir. Yaşanan kent deneyim türlerinden oluşan her bir bağımsız değişkenin kente ilişkin olumlu AAİ davranışına yönelik regresyon modeli ile ilişkisini değerlendirebilmek için elde edilen t-testi sonuçları Tablo 17'de yer almaktadır.

Tablo 17. Kent Deneyimlerinin Olumlu AAİ Davranışına Yönelik Regresyon Modeli ile İlişkisi

Bağımsız Değişkenler	Standartlaştırılmış Beta Katsayıları	t Değeri	p Değeri (Sig.)
Barınma Deneyimleri	.013	.335	.737
Ulaşım Deneyimleri	.075	1.844	.066
Halkın Olumsuz Bakış Açısına Yönelik Deneyimler	-.125	-3.436	.001*
Sosyal Yaşam Deneyimleri	.233	5.358	.000*
Olumsuz Ekonomik Koşullara Yönelik Deneyimler	.019	.451	.652
Kentin Fiziksel Çevre Koşullarına Yönelik Deneyimler	.210	4.922	.000*

*Değişkenin modelle ilişkisinin % 99 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 17'de de görüldüğü üzere, Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=.233, t=5.358, p=.000 < ,01 değerleriyle “sosyal yaşam deneyimleri” değişkeninin, Standartlaştırılmış Regresyon Katsayısı=.210, t=4.922, p=.000 < ,01 değerleriyle “kentlin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler” değişkeninin ve Regresyon Katsayısı=-.125, t=-3.436, p=.001 < ,01 değerleriyle “halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler” değişkeninin kente ilişkin olumlu AAİ davranışına yönelik modelin açıklayıcılığına en yüksek katkıyı yaptıkları belirlenmiştir. Başka bir deyişle, katılımcıların kente ilişkin olumlu AAİ davranışında belirleyici olan en önemli kent deneyimlerinin sırasıyla sosyal yaşam deneyimleri, kentlin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler ve halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler olduğu dikkat çekmektedir. Modelin açıklayıcılığına sağladığı katkı açısından bu deneyimleri sırasıyla ulaşım deneyimleri, olumsuz ekonomik koşullara yönelik deneyimler ve barınma deneyimleri izlemektedir. Ancak, bu deneyimlerin katılımcıların kente ilişkin olumlu AAİ davranışına yönelik modele verdikleri katkının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar, üniversite öğrencilerinin kent deneyimlerinin halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimler, kentlin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimler, kentteki barınma deneyimleri, kentteki sosyal yaşam deneyimleri, ulaşım deneyimleri ve kentlin olumsuz ekonomik koşullarına yönelik deneyimler olmak üzere altı boyutta toplandığını ortaya koymaktadır. Sonuçlar içerisinde tüm deneyimlerin kente yönelik tatmin,

bağlılık duyguları ve AAİ davranışları ile belli düzeyde ilişkili olduğu, başka bir deyişle kent tatmini ve bağlılık duygularının gelişiminde kent deneyimlerinin orta düzeyli bir role sahip olduğu dikkat çekerken; bunlar içerisinde özellikle kentlin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimlerin, sosyal yaşam deneyimlerinin ve halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimlerin kent tatmini, bağlılığı ve kente yönelik AAİ açısından en önemli ve öncelikli deneyimler olduğu belirlenmiştir. Kent tatmini ve bağlılığı açısından kentlin fiziksel çevre koşullarına yönelik deneyimlerin, AAİ davranışı açısından ise sosyal yaşam deneyimlerinin çarpıcı şekilde öne çıktığı göze çarpmaktadır. Bu sonuçlar, Aksaray kenti karar alıcılarının odaklanmaları gereken kent deneyimleri açısından çarpıcı bir nitelik taşımaktadır, denebilir. Aksaray kentinin fiziksel çevresinde her geçen gün önemli değişimlerin gerçekleştiği gözlenmekle birlikte, kent sakinleri açısından daha iyi bir kent çevresi sağlayabilmek için kent planlamacıları ve mimarlar da dahil olmak üzere kent karar alıcılarının kent yaşam kalitesini güçlendirecek çeşitli yeni kent tasarımlarına gidebilmeleri önem taşımaktadır.

Betimsel istatistikler yoluyla ulaşılan bulgular ise, üniversite öğrencilerinin kent deneyimlerinin çok arzulanan yönde olmadığını göstermektedir. Sonuçlar, Aksaray kentinin fiziksel çevre koşulları, ulaşım, alışveriş olanakları, eğlence-dinlenme mekânları, yiyecek- içecek alanları bakımında giderek gelişim göstermesine karşın, hala üniversite öğrencilerinin arzuladıkları kent deneyimlerini onlara yaşatabilecek düzeyden uzak olduğuna işaret etmektedir.

Sonuçlar, katılımcıların kent deneyimlerinin bazı kişisel özelliklere göre farklılaştığını da öne çıkarmıştır. Katılımcıların yaşları arttıkça halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimlerinin de yükseldiği, benzer şekilde barınmaya ve ulaşımaya yönelik deneyimlerinin de olumsuz yönde geliştiği belirlenmiştir. Katılımcıların okudukları sınıf ile halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimleri, barınma ve ulaşımaya yönelik deneyimleri arasında da düşük düzeyli ilişkilerin olduğu, başka bir deyişle, kentle etkileşimleri arttıkça, halkın olumsuz bakış açısına yönelik deneyimlerinin, barınma ve ulaşım konusunda yaşadıkları olumsuz deneyimlerin de yükseldiği tespit edilmiştir. Sonuçlar, kadınların erkeklere kıyasla barınma ve ulaşım deneyimleri konusunda; erkeklerin ise kadınlara kıyasla kentteki sosyal yaşam deneyimleri konusunda daha olumlu bir algı taşıdıklarına da işaret etmektedir. Ayrıca, özellikle kendi evinde ailesi ile ikamet eden katılımcıların yaşadıkları kent deneyimleri açısından çok daha olumlu algılara sahip oldukları; buna karşın büyük şehirde büyümüş olan katılımcıların Aksaray'da yaşadıkları kent deneyimlerinin görece daha olumsuz olduğu da belirlenmiştir.

Görece gelişmekte olan bir kent olan Aksaray'ın coğrafi olarak stratejik bir geçiş noktası olan konumu, doğal fiziksel koşulları ve önemli kentlere olan yakınlığı gibi avantajları, "bir sanayi kenti", "doğa turizmi kenti" olması kadar, "bir öğrenci kenti" olma alternatifi de ciddi olarak değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu araştırmadan elde edilen bulgular kent yöneticilerinin kent sakinlerinin deneyimlerini proaktif olarak yönetebilmelerinde tatmin ve bağlılık duygularını güçlendirecek uygun stratejiler seçmede destek sağlayabilecek önemli ipuçları içermektedir. Kent yönetimi, sadece belli doğruları olan, tek bir çözüm içeren bir süreç değildir. Bu anlamda, her kentin ayrı bir yaklaşımla ele alınması önemlidir. Bu araştırmanın bulguları, özellikle Aksaray'daki kent karar alıcılarının geleceğe ilişkin bir kent stratejisi oluşturmalarında önemli bir referans noktası olabilir.

Sonuçlardan da anlaşılacağı gibi kent deneyimi ve önem düzeyi kişiye göre farklılaşabilen çeşitli sayıda faktörden etkilenen bütünlük bir olgu niteliği taşıdığından, bunun geliştirilebilmesi için ilgili tüm

paydaşlara doğrudan ya da dolaylı olarak aktif görevler düşmektedir. Üniversite yöneticileri başta olmak üzere ilgili tüm paydaşların sürece katılımı ve çabası yaşamsal öneme sahiptir. Bu açıdan tüm kent paydaşları arasında tümünün önceliklerini içeren bir karşılıklı "kazan-kazan" kültürü yaratmak başarı açısından önemli bir ön gerekliliktir. Tüm paydaşlar, birlikte hareket ederek öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemeli ve karşılamaya çalışmalıdırlar. Bunun için tüm paydaşların konuya ilişkin farkındalığı da bir ön koşul oluşturmaktadır.

Tatmin zamanla değişebildiğinden, kent özellikleri tatmin açısından sürekli izlenmeli, eğer beklentilerde bir değişim söz konusu oluyorsa uygun eylemlerle arzulanmış değişim ve gelişimler karşılanmaya çalışılmalıdır. Başka bir deyişle, ölçümlerin belli periyotlarla tekrarlanması büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçların ve genellenebilirliğinin bu durumla sınırlı olduğunun dikkate alınması gerekmektedir. Bu araştırma, belli bir dönem, belli bir grup (üniversite öğrencileri) ve belli bir kent (Aksaray) ile sınırlıdır. Dolayısıyla bu araştırmanın başka kentlerde ve üniversite öğrencilerinin dışındaki kent sakinleriyle yinelenmesi karşılaştırma olanağı açısından yararlı sonuçlar ortaya koyabilir. Gelecek araştırmalarda zaman aralıklarına dayalı bir yaklaşımla yinelenen araştırmalar yürütülmesi, kent deneyimindeki değişimleri izleyebilme imkanı sağlayabilir. Kent paydaşları arasında uygun bir işbirliği modelinin nasıl olabileceği konularında da araştırmalar yürütülmesi yararlı sonuçlar sağlayacaktır. Deneyim, öznel bir olgu niteliği taşıdığından, yürütülecek nitel araştırmaların da konuya ilişkin bilgi zenginliğine katkı sağlayabileceği, kent deneyimlerinin tasarlanabilmesinde karar alıcılara daha fazla yol gösterebileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

Abubakar, B., Shanka, T. & Nkombo Muuka, G. (2010). Tertiary education: An investigation of location selection criteria and preferences by international students—the case of two Australian universities. *Journal of Marketing for Higher Education*, 20 (1), 49-68.

- Akçakanat, T., Çarıkcı, İ. & Dulupçu, M. A. (2010). Üniversite öğrencilerinin buldukları il merkezine ekonomik katkıları ve harcama eğilimleri: Isparta 2003-2009 yılları örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22 (2), 165-178.
- Allinson, J. (2006). Over educated, over exuberant and over here? The impact of students on cities. *Planning Practice and Research*, 21 (1), 79-94.
- Babbie, E., R. (2007). *The practice of social research* (11th Ed.). Belmont, CA: Thomson / Wadsworth
- Bilgin Turna, G. (2015). Being a university student in a small city: Students' perception of Rize / Turkey. *VF AST Transaction on Education and Social Sciences*, 7 (1), 73-75.
- Brandt, C. & Mortanges, P. C. (2011). City branding: A brand concept map analysis of a university town. *Place Branding Public Diplomacy*, 7 (1), 50-63.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum* (13. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Charles, D. (2006). Universities as key knowledge infrastructures in regional innovation systems. *Innovation*, 19 (1), 117-130.
- Chatterton, P. & Goddard, J. (2000). The response of higher education institutions to regional needs. *European Journal of Education*, 35 (4), 475-496.
- Coca-Stefaniak, J.A., Parker, C., Quin, S., Rinaldi, R. & Byrom, J. (2009). Town centre management models: A European perspective. *Cities*, 26 (1), 74-80.
- Cubillo, J.M., Sanchez, J. & Cervino, J. (2006). International students' decision-making process. *International Journal of Education Management*, 20 (2), 101-115.
- Darchen, S. & Tremblay, D.-G. (2010). What attracts and retains knowledge workers/students: the quality of place or career opportunities? The case of Montreal and Ottawa. *Cities*, 27, 225-233.
- Field, A., (2005). *Discovering statistics using SPSS*. London: Sage Publications.
- Freire, J. R. (2009). Local people: A critical dimension for place brands. *Journal of Brand Management*, 16 (7), 420-438.
- Green, S.B., Salkind, N. J. & Akey, T. M. (2000). *Using SPSS for Windows Analyzing and Understanding Data*. New Jersey: Prentice Hall
- Gruber, T., Fuß, S., Voss, R. & Glaßer-Zikuda, M. (2010). Examining student satisfaction with higher education services. *International Journal for Public Sector Management*, 23 (2), 105-123.
- Guhathakurta, S. & Stimson, R.J. (2007). What is driving the growth of new "Sunbelt" metropolises? Quality of life and urban regimes in Greater Phoenix and Brisbane-South East Queensland Region. *International Planning Studies*, 12 (2), 129-152.
- Halterbeck, M. & Conlon, G. (2015). *The economic and social impact of Cardiff University*. London.
- Harris, R. I. (1997). The impact of the University of Portsmouth on the local economy. *Urban Studies*, 34 (4), 605-626.
- Hidalgo, M. C. & Hernandez, B. (2001). Place attachment: conceptual and empirical questions. *Journal of Environmental Psychology*, 21, 273-281.
- Hinton, P. R., Brownlow, C., McMurray, I. & Cozens, B. (2004). *SPSS explained*. London & New York: Taylor & Francis Group.
- Hubbard, P. (2009). Geographies of studentification and purpose built student accommodation: Leading separate lives?. *Environment and Planning*, 41, 1903-1923.
- Huggins, R. & Cooke, P. (1997). The economic impact of Cardiff University: Innovation, learning and job generation. *Geo Journal*, 41 (4), 325-337.
- Huggins, R. & Johnston, A. (2009). The economic and innovation contribution of universities: A regional perspective. *Environment and Planning C: Government and Policy*, 27 (6), 1088-1106.
- Insch, A. & Florek, M. (2008). A great place to live, work and play: Conceptualising place satisfaction in the case of a city's residents. *Journal of Place Management and Development*, 1 (2), 138-149.
- Insch, A. & Sun, B. (2013). University students' needs and satisfaction with their host city. *Journal of Place Management and Development*, 6 (3), 178-171.
- Insch, A. (2010). Managing residents' satisfaction with city life: Application of importance-satisfaction analysis. *Journal of Town & City Management*, 1, (2), 164-174.
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (1 ed.). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kotler, P., Armstrong, G., Saunders, J. A. & Wong, V. (1999). *Principles of Marketing*. Prentice Hall Europe: New Jersey.
- Neuman, W. L. (2000). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches*. Boston: Allyn and Bacon.
- Ng, S. L. (2005). Subjective residential environment its implications for quality of life among university students in Hong Kong. *Social Indicators Research*, 71, pp.467-489
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory* (2nd Edt). New York: McGraw-Hill.
- Öztürk, S., Torun, İ. ve Özkök, Y. (2011). Anadolu'da kurulan üniversitelerin illerin sosyo-ekonomik yapılarına katkıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 145-158.
- Pallant, J.(2007). *A Step by step guide to data analysis using SPSS for Windows* (Third Edition). New York: McGraw Hill, Open University Press.
- Petrzellis, L. & Romanazzi, S. (2010). Educational value: How students choose university: Evidence from an Italian university. *International Journal of Educational Management*, 24 (2), 139-158.
- Price, I., Matzdorf, L. & Agahi, H. (2003). The impact of facilities on student choice of university. *International Journal of Educational Management*, 21 (10), 212-222.
- Santos, L. D., Martins, I. & Brito, P. (2007). Measuring subjective quality of life: A survey to Porto's Residents. *Applied Research in Quality of Life*, 2, 1-64.

Scannell, L. & Gifford R. (2010). The relations between natural and civic place attachment and pro-environmental behavior. *Journal of Environmental Psychology*, 30, 289–297.

Stedman, R. C. (2002). Towards a social psychology of place: Predicting behavior from place-based cognitions, attitude, and identity. *Environment and Behavior*, 34 (5), 561–581.

Tabachnick, B. G. & Fidell, L.S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th Edt.). Boston: Pearson Education.

Tösten, R. Çenberlitaş, İ. ve Gökoğlan, K. (2013). Dicle üniversitesi öğrencilerinin harcama analizi ve Diyarbakır ekonomisine katkısı. *Dicle Üniversitesi SBE Dergisi*, 5 (10), 90-114.

Ural, A. & Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Uygun, M. (2015). Müşteri ilişkilerinin ölçülmesi, (Ed. Yavuz Odabaşı). *Perakendecilikte müşteri ilişkileri yönetimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, ss.142-170.

Wells, I. (1991). Town centre management: a future for the High Street. *Geographical Papers*, No. 109, University of Reading, Reading.

Whyatt, G. (2004). Town centre management: how theory informs a strategic approach. *International Journal of Retail and Distribution Management*, 32, (7), 346–353.

Williams, A., Kitchen, P., Randall, J. & Muhajarine, N. (2008). Changes in quality of life perceptions in Saskatoon, Saskatchewan: Comparing survey results from 2001 and 2004. *Social Indicators Research*, 85 (1), 5-22.

Zenker, S. & Beckman, S. C. (2013). My Place is not your place-different place brand knowledge by different target groups. *Journal of Place Management and Development*, 6, (1), 6-17.

Zenker, S. & Rutter, N. (2014). Is satisfaction the key: The role of citizen satisfaction, place attachment and place brand attitude on positive citizenship behavior. *Cities*, 38, 11-17.

Zenker, S. (2009). Who's your target? The creative class as a target group for placebranding. *Journal of Place Management and Development*, 2 (1), 23–32.

Zenker, S., Petersen, S. & Aholt, A. (2013). The citizen satisfaction index (CSI): evidence for a four basic factor model in a German sample. *Cities*, 31, 1-9.